

FAKULTA HUMANITNÍCH STUDIÍ
UNIVERZITA KARLOVA

Bakalářská práce

**SEXUÁLNÍ FANTAZIE ŽEN A MUŽŮ: KVALITATIVNÍ
KOMPARACE PROTOTYPICKÝCH POZITIVNÍCH A
NEGATIVNÍCH EROTICKÝCH PŘEDSTAV**

Beáta Benediktová

Vedoucí práce: Mgr. Jakub Binter, Ph.D.

Praha 2017

Prohlašuji, že jsem práci vypracovala samostatně. Všechny použité prameny a literatura byly řádně citovány. Práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze dne 29. 6. 2017

.....

podpis

Poděkování

Ráda bych na tomto místě poděkovala vedoucímu své práce Mgr. Jakubu Binterovi, Ph.D. za jeho podnětné vedení, trpělivost a čas, který mi věnoval.

Poděkovat chci také Mgr. Martinu Heřmanskému, Ph.D. za konzultaci metodologické části výzkumu a Mgr. Kláře Bártové, Ph.D. za pomoc s realizací výzkumu.

Poděkování patří rovněž mému příteli Richardu Davidkovi za jeho nezměrnou praktickou i emoční podporu.

Děkuji rovněž mé kolegyni Míše, která za mě chodila do práce a poskytla mi tak dostatek času na psaní.

Obsah

Úvod	6
1. Teoretická část	8
1.1 Vymezení pojmu sexuální fantazie	8
1.2 Druhy fantazií	8
1.3 Fantazie jako ventil frustrace?	9
1.4 Pozitivní a negativní sexuální fantazie	10
1.5 Pohlavní rozdíly	12
1.6 Evoluční vysvětlení	14
1.7 Submisivita, rape fantasy	16
1.8 Dominance	17
1.9 Sex s neznámou osobou	19
1.10 Sex s osobou stejného pohlaví	19
1.11 Metodologické postupy předchozích studií	21
2. Metodologická část	23
2.1 Cíl výzkumu	23
2.2 Výzkumné otázky	23
2.3 Výzkumná strategie	23
2.4 Konstrukce vzorku	24
2.5 Analýza dat	25
3. Empirická část	27
3.1 Znásilnění - ženy	27
3.1.1 Pozitivní verze	27
3.1.2 Diskuze ženské pozitivní verze znásilnění:	31
3.1.3 Negativní verze	31
3.1.4 Diskuze ženské negativní verze znásilnění:	33
3.2 Znásilnění - muži	33
3.2.1 Pozitivní verze	34
3.2.2 Diskuze mužské pozitivní verze znásilnění:	36
3.2.3 Negativní verze	37
3.2.4 Diskuze mužské negativní verze znásilnění:	38
3.3 Sex s neznámou osobou - ženy	38

3.3.1	Pozitivní verze	39
3.3.2	Diskuze ženské pozitivní verze sexu s neznámou osobou:.....	40
3.3.3	Negativní verze	41
3.3.4	Diskuze ženské negativní verze sexu s neznámou osobou:	43
3.4	Sex s neznámou osobou - muži.....	43
3.4.1	Pozitivní verze	43
3.4.2	Diskuze mužské pozitivní verze sexu s neznámou osobou:.....	45
3.4.3	Negativní verze	46
3.4.4	Diskuze mužské negativní verze sexu s neznámou osobou:	46
3.5	Sex s osobou stejného pohlaví - ženy	47
3.5.1	Pozitivní verze	47
3.5.2	Diskuze ženské pozitivní verze sexu s osobou stejného pohlaví: .	49
3.5.3	Negativní verze	49
3.5.4	Diskuze ženské negativní verze sexu s osobou stejného pohlaví: .	50
3.6	Sex s osobou stejného pohlaví - muži	50
3.7	Odlišnost ženských a mužských fantazií.....	51
3.8	Rozdíly mezi pozitivní a negativní fantazií	51
3.9	Iniciativa	52
3.10	Interpretace tématu fantazie	53
3.11	Koncept fantazie	53
3.12	Diskuze výsledků.....	55
4.	Závěr	60
4.1	Shrnutí.....	60
4.2	Hodnocení kvality výzkumu	61
4.3	Etické aspekty výzkumu	62
	Seznam literatury	63

Úvod

„Sex is composed of friction and fantasy“

Helen Kaplan

Jistě je pravdou, že mozek je nejméně stejně důležitým sexuálním orgánem jako genitálie. To, co se lidem honí hlavou, může jak zvýšit, tak utlumit sexuální odezvu na stimulaci a i při absenci jakékoli fyzické stimulace může být vzrušující sexuální fantazie samotná. Porozumět sexuálním fantaziím by se tedy mohlo stát základem pro porozumění ostatním důležitým aspektům lidské sexuality (Leitenberg a Henning, 1995).

Známé je Freudovo tvrzení, že sexuální fantazie odrážejí nespokojenost s pohlavním životem, a že se objevují jako kompenzace nedostatku sexuálních stimulů (Freud, 1962). Opačný názor měl už v té době J. L. Singer (1966), podle kterého sexuální fantazie vypovídají o zdravé sexualitě a vyjadřují vzrušení a požitek, což potvrdila i řada pozdějších studií (např. Wilson 1981, Leitenberg a Henning 1995, Renaud 2005 aj.) a dnes je to všeobecně přijímaným faktem.

Ať už tak či onak, z dosavadních studií vyplývá, že sexuální fantazie se objevují až u 95% žen i mužů (Davidson, 1985, Leitenberg & Henning, 1995). Jsou tedy přirozenou součástí lidské osobnosti i sexuality, kterou je možné v rámci fantazií projevit neomezeně díky tomu, že v nich není nutná participace partnera (Ellis & Symons, 1990).

Dle Wilsona a Langa (1981) poskytují sexuální fantazie zajímavý náhled na sexuální chování, protože podléhají morálním a společenským konvencím méně než sexuální chování samotné. V rámci fantazií mohou lidé relativně svobodně vyhovět svým prvotním choutkám a zvířecím impulsům v takové podobě, jaká by byla v realitě nepřijatelná. Fantazie mohou být pojímány i sobecky, bez ohledu na přání a pocity jedincova partnera, čímž odhalují rozdílnou biologickou povahu mužů a žen lépe než jejich reálné sexuální chování či veřejné názory (Wilson & Lang, 1981). Stávají se tak příhodným zdrojem informací o lidském sexuálním uvažování. Rovněž se domnívám, že zkoumat sexuální chování samotné by bylo mnohem složitější, jelikož pro participanty by mohlo být mnohem těžší odhalit své soukromí v takovém

rozhovoru, pokud by k němu vůbec byli ochotni. V kombinaci s výše zmíněnou svobodou, kterou člověku fantazie poskytují, mi připadá vhodnější jít cestou zkoumání fantazií.

1. Teoretická část

1.1 Vymezení pojmu sexuální fantazie

Pro účely práce vycházím ze dvou definic sexuální fantazie. Leitenberg a Henning ji definovali jako „*myšlenky úmyslně vyvolané za účelem navození či zvýšení příjemných sexuálních pocitů. Odráží minulé sexuální zkušenosti jedince, představuje možné budoucí sexuální aktivity, které člověk ve skutečnosti chce i nechce realizovat.*“ (Leitenberg & Henning, 1995).

Podle Wilsona je sexuální fantazie „*podrobný příběh nebo jen prchavá myšlenka na nějakou romantickou či sexuální aktivitu. Může být čistě imaginativní nebo zcela realistická. Přichází spontánně nebo může být úmyslně vyvolána, popřípadě vyprovokována jinými myšlenkami, pocity či senzorickými vjemy*“ (Wilson, 1978). Tedy i fantazie participanty „uměle“ vytvořené pro účely výzkumu těmto definicím odpovídají.

1.2 Druhy fantazií

Wilson a Lang (1981) rozdělili sexuální fantazie do čtyř kategorií – explorační, intimní, neosobní a sadomasochistické. Wilson (1978) řadí mezi explorační praktiky skupinový sex, promiskuitní chování a výměnu partnerů, do intimní kategorie například fantazie o orálním sexu, masturbaci nebo líbání, jako neosobní uvádí sex s neznámou osobou či pozorování jiných lidí při sexu a mezi sadomasochistické řadí například bičování či bití partnera, nucení k sexuálním aktivitám a podobně.

Podle výzkumu Wilsona a Langa z roku 1981 se u obou pohlaví objevují nejčastěji fantazie intimní, následované představami exploračními; neosobní a sadomasochistické fantazie byly mnohem méně časté, obzvláště u žen. Muži obecně dosáhli vyššího skóre ve všech čtyřech kategoriích a celkově uvedli oproti ženám dvojnásobek fantazií.

Fantazie se dále rozdělují na sexuální fantazie s důrazem na objekty (např. sex s osobou stejného pohlaví, sex s neznámou osobou či sex s partnerem) a sexuální fantazie s důrazem na aktivity (například znásilnění, orální sex, střídání poloh apod.). Ve fantaziích se samozřejmě může objekt i

aktivita prolínat, ale většinou je na jedno z nich kladen větší důraz. Sexuálních fantazií s důrazem na aktivity bývá v repertoáru jedince mnohem víc než fantazií s důrazem na objekt a dostávají se do něj i odlišnými cestami. Zatímco u fantazií s důrazem na objekt se předpokládá, že odpovídají evolučně-psychologickým předpokladům (tedy že muži upřednostňují mladší partnerky a ženy zase starší, zajištěné muže) a jsou značně univerzální, fantazie s důrazem na aktivity se do repertoáru dostávají prostřednictvím procesu učení (Binter a kol., 2012). Repertoár fantazií zaměřených na aktivitu se tedy během života může značně rozšířit na základě toho, co jedinec zažije. Jinými slovy: to co lidé v sexu dělají, může být ovlivněno jejich fantaziemi a naopak, jejich fantazie mohou být ovlivněny tím, co dříve dělali, viděli, nebo o čem četli (Leitenberg a Henning, 1995).

1.3 Fantazie jako ventil frustrace?

Wilson a Lang (1981) došli k závěru, že sexuální fantazie hrají v životě muže a ženy naprosto rozdílné role. V případě mužů mohou být fantazie (kromě fantazií intimního typu) ukazatelem určitého stupně frustrace či manifestací sexuální touhy, která není naplněná. Ženy oproti tomu mají více fantazií, když jsou se svým sexuálním životem spokojené. Jedním z vysvětlení může být skutečnost, že ženské fantazie jsou stimulovány intimním vztahem s mužem, zatímco mužská touha je poměrně neměnná a muži jí potřebují dát průchod pravidelně. Ženy mají naopak schopnost ji na dlouhou dobu „vypnout“, pokud zrovna nemají láskyplný vztah nebo žádaného partnera (Wilson a Lang, 1981). Jiné vysvětlení může pocházet ze vztahu nabídky a poptávky. Sexuální uspokojení je do značné míry komodita poptávaná muži a naplňovaná ženami (Symons, 1980). Vycházíme-li z toho, že muži mají obecně větší zájem o sexuální dobrodružství než ženy, mají i větší problém nalézt ženu, která by jejich touhy naplnila (Wilson a Lang, 1981). Výsledkem je přebytek mužů s nenaplněnými fantaziemi, kteří si stěžují na neuspokojivý sexuální život; oproti tomu ty ženy, které touží podobně jako muži, nebudou mít problém nalézt ochotné muže, a tedy nebudou neuspokojené dlouho (Wilson a Lang, 1981).

1.4 Pozitivní a negativní sexuální fantazie

„Sexual cognitions“

Studie, které se zabývají pozitivními a negativními sexuálními představami pracují s termínem „sexual cognitions“, který se dá přeložit jako „myšlenky se sexuálním podtextem“.

Termín „cognitions“ je upřednostňován především kvůli tomu, že na rozdíl od pojmu „fantasy“ v sobě nenesou implicitní očekávání, že jsou sexuální myšlenky výhradně pozitivní (Little & Byers, 2000). Renaud a Byers (1999) používají termín „sexual cognitions“ pro shrnutí široké škály myšlenek, představ a fantazií, ať už nedobrovolných a nutkavých, či vyvolaných úmyslně. Rozdělují je pak na pozitivní (PSC – *positive sexual cognitions*) – přijatelné, příjemné a v souladu s osobností jedince, a negativní (NSC – *negative sexual cognitions*) – nepřijatelné, nepříjemné a v nesouladu s osobností jedince.

Domnívám se, že tím, že ve své práci používám termín fantazie i v případě negativních představ, toto možné implicitní očekávání výhradně pozitivních myšlenek odstraňuji a pojem sexuální fantazie budu v textu používat i nadále.

To, zda je fantazie považována za pozitivní či negativní není dáno jejím obsahem (Renaud & Byers, 1999), ale kombinací různých faktorů, jak evolučně daných, tak souvisejících s minulými zkušenostmi či s pouhými okolnostmi vzniku sexuální fantazie (Little & Byers, 2000). Navzdory obecnému předpokladu, že sexuální fantazie je pozitivní a příjemný prožitek (Leitenberg & Henning, 1995), ukazují výzkumy, že ačkoli některé sexuální fantazie pozitivně prožívané jsou, jiné jsou zážitkem negativním. Například studie nutkavých sexuálních fantazií (Byers, Purdon a Clark, 1998) definovaných jako nechtěné, náhlé a pro jedince nepřijatelné, ukázala, že 84% zúčastněných jedinců uvedlo jako negativní minimálně jedno z dvaceti témat fantazií z nabízené seznamu.

Renaud a Byers (1999) zjistili, že muži mají rozmanitější jak pozitivní, tak negativní fantazie, a že tedy pohlaví může být jedním z faktorů, který ovlivňuje to, jak jedinec určité sexuální fantazie přijímá. Ačkoli neexistuje žádný výzkum přímo zaměřený na vztah mezi sexuálními fantaziemi a okolnostmi (myšleno v sociálním kontextu), při kterých se objevují, zdá se, že taková okolnost může ovlivnit, zda bude fantazie přijata jako pozitivní nebo negativní. Sexuální

fantazie prožitá například při bohoslužbě může být negativním zážitkem, pokud má jedinec pocit, že taková situace je pro fantazii naprosto nevhodná; nicméně stejná fantazie prožitá doma či na romantickém místě může být ohodnocena jako pozitivní (Renaud, 2005).

Hodnocení sexuálních fantasií může ovlivnit i to, zda má jedinec aktuálně partnerský vztah; Yarab a Allgeier (1998) zjistili, že zadaní jedinci reagují na partnerovy sexuální fantazie žárlivě a i své fantazie o někom jiném než aktuálním partnerovi posuzují jako cosi podobného nevěře. Tato zjištění naznačují, že určité sexuální fantazie budou jako negativní hodnoceny spíše zadanými než nezadanými jedinci (Renaud, 2005). Studie z roku 1980 (Lang, Searles, Lauerman a Adesso) ukazuje, že vliv na přijetí sexuálních fantasií má i užití návykových látek. Participanti, kteří si mysleli, že požili alkoholický nápoj, uváděli po zhlédnutí fotografií s erotickým obsahem větší míru sexuálního vzrušení. Závěr studie byl takový, že alkohol slouží jako vnitřní omluva pro aktivitu jedincem obvykle posuzovanou jako nemorální, či nepřijatelnou.

Pozitivní a negativní sexuální fantazie se tedy liší okolnostmi jejich vzniku, záměrem, trváním, náladou jedince, jeho pocitem po skončení fantazie, konzumací alkoholu, mírou sexuálního vzrušení, pocity spojenými s osobou, jež se ve fantazii objevila a přitažlivostí, kterou jedinec k této osobě pociťuje. V porovnání s negativními fantaziemi se pozitivní fantazie spíše objevovaly s konzumací alkoholu a byly méně hodnocené jako neúmyslné. Pravděpodobnost jejich výskytu se zvyšovala s dobrou náladou participanta, byla spojována s pozitivními pocity a vyšší přitažlivostí k osobě, která se ve fantazii objevila, a nejspíše vyvolávaly vyšší sexuální vzrušení než fantazie negativní (Renaud, 2005).

Skutečnost, že sexuální fantazie může být zažívaná jak pozitivně tak negativně neznamena, že pozitivní sexuální fantazie a negativní sexuální fantazie představují dvě odlišné kategorie sexuálních myšlenek. Svědčí spíše o existenci faktorů a charakteristik, které jejich hodnocení ovlivňují (Renaud, 2005).

1.5 Pohlavní rozdíly

Dosavadní výzkumy ukazují, že mužské i ženské erotické představy se liší jak frekvencí, tak rozmanitostí témat a obsahem. Četnost fantazií se zjišťuje ve třech kontextech – mimo jakoukoli sexuální aktivitu, v průběhu masturbace a v průběhu pohlavního styku. Občasný výskyt sexuálních fantazií mimo jakoukoli sexuální aktivitu potvrdilo přes 95% dotazovaných mužů i žen (Davidson, 1985), avšak muži mají oproti ženám v průběhu dne obecně více fantazií (Ellis & Symons, 1990). Četnost výskytu sexuálních fantazií během pohlavního styku je u obou pohlaví podobná (Knafo & Jaffe, 1984), avšak v případě fantazií během masturbace je pohlavní rozdíl výraznější; jejich výskyt uvedlo 85,9% mužů a 68,8% žen (Leitenberg a kol., 1993).

Muži také uvádějí větší počet různých témat fantazií než ženy. Wilson a Lang (1981) zkoumali na vzorku 45 mužů a žen frekvenci, s jakou se u nich objeví 40 různých témat fantazií. Výsledné skóre bylo kombinací počtu témat fantazií, které se u zúčastněných objevily a jejich četnost. Muži ve vzorku měli oproti ženám dvojnásobné skóre. Iwawaki a Wilson (1983) použili totožné zadání pro výzkum s japonskými studenty, při kterém měli muži oproti ženám skóre vyšší až šestkrát.

Jedním z vysvětlení vyššího počtu (a pestrosti) sexuálních fantazií mužů je teorie masturbačního zesílení, která pracuje s předpokladem, že muži masturbují častěji než ženy (Leitenberg a kol., 1993) a s autoerotikou rovněž začínají v nižším věku, což jim poskytuje jak větší možnost vytvořit a posílit vazbu mezi sexuální fantazií a orgasmem, tak více prostoru k utvoření širšího repertoáru fantazií a také více příležitostí k jejich „využití“. Avšak tento vztah se může projevit i opačně a vyšší frekvence sexuálních fantazií může vést k častější masturbaci (Leitenberg a Henning, 1995).

Další možné vysvětlení vyšší frekvence fantazií u mužů může spočívat v jejich vyšší hladině testosteronu, jehož hladina se u mužů a žen výrazně liší a který může mít vliv na frekvenci sexuálních fantazií. Před pubertou je hladina testosteronu u obou pohlaví podobná, ale po tomto období se u dospívajících chlapců zvedne desetkrát až dvacetkrát, kdežto u dívek pouze dvakrát (Udry a kol., 1985).

Jiný důvod většího počtu mužských sexuálních fantasií nabízí evoluční psychologie, která pracuje s hypotézou, že evolučně byli zvýhodněni ti muži, kteří byli snáze vzrušitelní a tedy rychleji připraveni využít příležitosti oplodnit více žen (Ellis & Symons, 1990). Oproti tomu u žen, pro které znamená početí mnohem větší investici, je na místě větší opatrnost při volbě partnera, který by v ideálním případě měl být partnerem dlouhodobým a ne pouze sexuálním (Diamond, 2003).

Zajímavé jsou výsledky výzkumu Jonese a Barlowa z roku 1990, kteří nechali 49 mužů a 47 žen zaznamenávat výskyt sexuálních fantasií či myšlenek podnícených externími stimuly (tedy něčím, co četli či viděli) a sexuálních fantasií či myšlenek, které se objevily spontánně. Muži uvedli něco málo přes 4,5 externě vyvolaných fantasií denně a zhruba 2,7 spontánních fantasií. Oproti tomu ženy uvedly pouze 2 externě vyvolané fantazie - tedy výrazně méně než muži - a celkem 2,5 spontánně vyvolaných fantasií denně, což se naopak od počtu mužských spontánních fantasií příliš neliší. V souladu s těmito výsledky je hypotéza, že muži mohou mít více sexuálních fantasií jednoduše proto, že jsou více vystavováni externím erotickým vizuálním stimulům. Například média a reklama obsahují mnohem více erotických vyobrazení žen než mužů. I oblékání v západních společnostech podtrhuje spíše ženské sexuální rysy než ty mužské (Leitenberg a Henning, 1995).

Významné jsou rovněž rozdíly v obsahu sexuálních fantasií. Zatímco muži více inklinují k vizuálním představám včetně fyzické podoby partnerky, ženské fantazie častěji zahrnují doteky a osobní a emocionální charakteristiky partnera (Ellis & Symons, 1990). Barclay (1973) také pozoroval vizuální zaměření či fetišistické tendence mužů v protikladu k obvyklému obsahu ženských fantasií, kterým je citová angažovanost a submisivita. Z dat získaných kvantitativními výzkumy rovněž vyplývá, jaká témata fantasií jsou častější u mužů (např. sex se neznámou osobou) (Hsu a kol. 1994) a jaká u žen (např. sex s osobou stejného pohlaví) (Hsu a kol. 1994).

Některé výzkumy ukazují, že zatímco muži si detailněji představují svůj protějšek, jeho podobu, věk a ve fantazii se soustředí na anatomické detaily a popis sexuálních aktivit, ženy jen málokdy popisují fyzické charakteristiky jako velikost penisu či etnický původ muže (Wilson & Lang, 1981). Oproti tomu se více zabývají settingem fantazie, zasazují sexuální akt do klidných a

romantických prostředí jako jsou pláže, ostrovy, pole apod., a kladou důraz na to, že nemohou být nikým a ničím vyrušeny. K obdobným závěrům došel i průkopník zkoumání lidské sexuality Alfred Kinsey, který vyzoroval, že mužské fantazie jsou mnohem přímočařejší a výrazněji sexuálně zaměřené, zatímco ženy se ve svých fantaziích zaměřují na romantické představy a kladou důraz na to, že jsou v nich předmětem mužského zájmu (Kinsey, 1948). Dalším častým tématem ženských fantazií bývá znásilnění či násilné chování, ovšem často je násilník někdo, po kom ženy touží ve skutečném životě (Wilson & Lang, 1981). Jen velmi málo mužů má takto silně submisivní fantazie; mezi nejčastější mužské fantazie naopak patří skupinový sex (Wilson, 1988).

Další významný rozdíl existuje v přebírání iniciativy. Je zjevné, že muži mají ve svých fantaziích obecně mnohem aktivnější úlohu než ženy, které jsou v nich rády pasivní (Mednick 1977, Wilson & Lang, 1981, Iwawaki a Wilson, 1983). Tato zjištění jsou v souladu s tím, že v západní kultuře jsou spíše muži těmi, kdo iniciují sexuální aktivitu a ženy naopak těmi, které ji přijímají. Dá se tedy očekávat, že se tyto role objeví i v sexuálních fantaziích (Leintenberg a Henning, 1995).

Tento základní rozdíl je znatelný i v reakcích na pornografické filmy. Ačkoli jsou muži i ženy srovnatelně vzrušeni při jejich sledování, muži si představují sex s ženou na plátně, kdežto ženy si představují sebe jako objekt mužské touhy; jinými slovy: muži se soustředí na tělo ženy, ženy se soustředí na zájem muže o její tělo (Money a Ehrhardt, 1972).

1.6 Evoluční vysvětlení

Základní rozdíl mezi mužem a ženou je odlišná „hodnota“ spermie a vajíčka (Symons, 1980). Muži mohou snadno oplodnit paralelně několik žen, zatímco počet vajíček ženy je omezený a mít několik partnerů současně nepřináší žádnou reprodukční výhodu. Evolučně byly naopak zvýhodněny ty ženy, které byly při volbě partnera opatrnější a vybíravější a sexuální přitažlivost se u nich objevila až tehdy, kdy měli jistotu stabilního dlouhodobého vztahu (Leintenberg a Henning, 1995). Tento základní rozdíl mezi muži a ženami podporuje tvrzení, že muži budou spíše přitahováni myšlenkou nových partnerek či polygamie, kdežto ženy budou více hledět na kvalitu partnera - tedy na jeho sociální status, moc, věrnost a ochotu dělit se o zdroje (Wilson, 1997).

V řeči fantazií znamenají tyto odlišené pářící strategie to, že muži budou oblibovat představy skupinového sexu s několika neznámými partnerkami, zatímco ženy budou inklinovat k sexuálnímu styku se známým, slavným (tedy sociálně mocným) mužem (Wilson, 1977).

Uvádím tabulku vytvořenou Binterem a kol. (2012), která představuje seznam sexuálních fantazií s evolučně relevantními objekty. Ukazuje, pro koho je taková fantazie výhodnější a podává evoluční zdůvodnění.

Sexuální fantazie	Pro koho je výhodnější	Evoluční zdůvodnění
Sex s vlastním partnerem/partnerkou	Žena	Partner investuje do potomků, je emočně bližší a důvěryhodný
Sex s někým, koho znáte (mimo vašeho partnera/partnerku)	Muž/žena	Pro muže představuje způsob, jak zvýšit svůj fitness mimo partnerský vztah a to s minimálními (či vůbec žádnými) náklady; pro ženy představuje možnost otestování nového partnera pro vytvoření nového vztahu
Sex s někým, koho neznáte	Muž	Nízké náklady do případných potomků, sexuální různorodost
Sex s někým slavným	Žena	Dobře situovaný partner, který je schopen investovat do potomků
Sex s více lidmi opačného pohlaví	Muž	Nízké náklady, možnost zvýšení fitness, sexuální různorodost
Sexuální aktivity zahrnující osobu stejného pohlaví	Žena	Nehrozí oplodnění evolučně nevýhodným partnerem, vytváření ženských koalic
Nezávazný sex s lidmi obou pohlaví	Muž	Nízké náklady, možnost zvýšení fitness, sexuální různorodost
Sex s někým nezkušeným	Muž	Nižší nejistota otcovství
Sex s někým o hodně starším	Žena	Dobře situovaný partner, který je schopen investovat do potomků
Sex s někým o hodně mladším	Muž	Nižší nejistota otcovství, mládí je indikátorem vyšší plodnosti

Binter a kol. 2012

1.7 Submisivita, rape fantasy

Sexuální fantazie žen o nuceném sexuálním podřízení muži je druhá nejčastěji uvedená fantazie během pohlavního styku (Hariton a Singer, 1974). I pozdější studie potvrzují, že fantazie na téma znásilnění nejsou ničím neobvyklým. Zjednadvaceti fantazií na seznamu byla představa o tom, že je žena přemožena a donucena k sexu vůbec tou nejčastější během pohlavního styku, čtvrtou nejčastější během masturbace a pátou nejčastější mimo jakoukoli sexuální aktivitu (Knafo a Jaffe, 1984). Obecnou oblíbenost fantazií na téma submisivity, znásilnění, ponižování a nucení k sexu potvrzuje množství dalších studií (Crépault a kol., 1976, Pelletier a Herold, 1988, Wilson & Lang, 1981, Kanin, 1982, Joyal a kol., 2014).

Tato zjištění mohou působit kontroverzně a podporovat mýty o tom, že ženy ve skutečnosti chtějí být znásilněny a znásilnění si užívají (Leitenberg a Henning, 1995). Opak je pravdou. Ženy, které takové fantazie mají, jsou naprosto přesvědčené o tom, že nemají sebemenší touhu být znásilněné doopravdy (Kanin, 1982).

Fantazie samotné se navíc od skutečného znásilnění velmi liší – ve fantazii žena celý akt řídí, což se samozřejmě při skutečném znásilnění neděje. Dále se ve fantaziích odehrává jen minimum násilí. Ženy nezažívají fyzickou bolest a jsou si vědomy toho, že jsou ve skutečnosti v bezpečí a nemusejí se obávat o svůj život. V jejich představách se objevuje sexuálně velmi přitažlivý muž, jehož vášeň je vyvolána neodolatelnou atraktivitou ženy. Na scény reálného znásilnění – na rozdíl od erotického vyobrazení „znásilnění“ - reagují ženy negativně (Bond & Mosher, 1986).

Existuje několik vysvětlení oblíbenosti těchto fantazií. Hariton (1973) tvrdí, že ženské fantazie o submisivitě jsou ve skutečnosti fantazie o sexuální moci, nikoliv o bezbrannosti. Žena si v takové fantazii představuje sebe samu tak neodolatelnou, že muž si prostě nemůže pomoci. Podřízení se muži si žena užívá a vše se odehrává k *jejímu* uspokojení.

Další vysvětlení souvisí s ženskou sexuální vinou a s tím, že muži a ženy jsou obecně v západní kultuře ohledně sexu socializováni velmi odlišně (Gagnon & Simon, 1973). Obvyklé poselství určené ženám vybízí k tomu, aby odmítaly mužské sexuální návrhy a potlačily sexuální odezvu alespoň do té

doby, než budou mít trvalý vztah. Ženy jsou pobízeny k tomu, aby se vyhýbaly nechtěnému těhotenství a udržely si dobrou reputaci. Být mužem znamená dosahovat sexuálních úspěchů („skórovat“) a být ženou znamená omezit přístupnost k sexu pouze pro nejžádanějšího partnera (tzv. „dobrá partie“). Zatímco každý ví, co to znamená být „hodná holka“, mužská obdoba téhož jaksí chybí. A tak muž sexuálně aktivní s mnoha ženami bude obdivován, zatímco žena v obdobné situaci zatracována (Leitenberg a Henning, 1995). V takovém prostředí se může žena cítit vinna i za pouhé fantazie. Od této viny se může oprostit, pokud sex, který si představuje, není iniciován jí samotnou (Knafo a Jaffe, 1984). To platí obzvláště pro takové akty, které jsou považovány za společensky nepřijatelné (sex s blízkým přítelem manžela, nejlepším kamarádem milence či s někým, koho žena sotva zná). Pokud je žena do takového aktu nucena, může se cítit méně vinna a fantazii si tedy více užít (Leitenberg a Henning, 1995). V souladu s touto hypotézou jsou závěry výzkumu Moreaulta a Follingstada (1978). Ti na vzorku 90 studentek zjistili, že ty participantky, které zažívaly vyšší míru sexuální viny, měly s větší pravděpodobností i fantazie o nuceném podřízení se, bezbrannosti a o tom, že jsou tak přitažlivé, až jsou pro muže neodolatelné.

1.8 Dominance

Fantazie, ve kterých si jedinec představuje sebe sama jako sexuálně dominantního, mají v mnohem větší míře muži než ženy. Hunt (1974) uvádí, že fantazii o tom, jak někoho nutí k sexu, mělo třináct procent mužů, zatímco u žen to byla pouhá tři procenta. Crépault a Couture (1980) a Grendlinger a Byrne (1987) zjišťovali na čistě mužském vzorku, kolik z nich mělo fantazii o tom, že ženu nutí k sexu. V prvním případě to bylo 33% mužů, v druhém 54%.

Jedním z vysvětlení vyšší míry dominantních fantazií mužů je jejich konzistentnost se stereotypní sexuální rolí v západní kultuře, ve které je běžné zobrazení mužů jako dominantních a žen jako podřízených, ať už ve společnosti obecně či ve filmových scénách zobrazujících sexuální interakci (Leitenberg a Henning, 1995).

Dále mohou být tyto fantazie prostředkem, pomocí kterého si muži potvrzují svou sexuální moc a neodolatelnost. V typických mužských

dominantních fantaziích nemůže žena odolat jeho maskulinní síle a vzruší se navzdory počátečnímu odporu. Pro muže tedy mohou mít dominantní sexuální fantazie stejnou funkci, jakou mají submisivní fantazie pro ženy (Leitenberg a Henning, 1995).

Další vysvětlení nabízí Wilson, který poukazuje na sociobiologickou teorii o tom, že si lidé stále ještě mohou nést biologické dědictví chování podobného chování jiných zvířecích druhů, kdy samci musí o samici nejen bojovat s ostatními, ale také o ni usilovat a podmanit si ji před samotnou kopulací (Wilson, 1978).

Zdá se, že tak jako se jistá míra sexuální viny způsobené socializací projevuje u žen, může se projevit i u mužů, jak ukazuje výzkum Renauda (2005). I přes výše uvedenou četnost mužských sexuálně dominantních fantasií se nejedná vždy o příjemný prožitek. Někteří jedinci prožívají fantazie sexuální dominance negativně (Byers, Purdon, & Clark, 1998; Renaud & Byers, 1999, 2001) a je nepravděpodobné, že by takové fantazie vyjadřovaly jejich sexuální preference. Například Byers a kol. (1998) zjistili, že v porovnání s ženami uváděli muži častější nutkavé sexuální myšlenky na téma nucení jiné osoby k sexu. Výzkumníci definovali nutkavé myšlenky jako nechtěné a pro jedince nepřijatelné. Tato zjištění tedy naznačují, že muži mají k některým specifickým fantasiím sexuální dominance větší averzi než ženy. Může to být následkem preventivních kampaní o násilí, na základě kterých si muži více uvědomují, že fantazie ohledně sexuální dominance mohou být charakterizovány jako představující sexuální nátlak. Vzrušení pramenící z myšlenek na sexuální násilí mohou tedy považovat za nepříjemné (Renaud, 2005). Gold a Clegg (1990) uvádí, že někteří muži zažívají v reakci na své fantazie o sexuální dominanci negativní afekt. Oproti tomu ženská dominance s sebou nese konotace o ženě jako sexuálním predátorovi a ženské užívání sexuálního nátlaku není předmětem veřejných diskuzí o sexuálním násilí.

Ačkoli mnoho mužů zažilo pozitivní sexuální fantazie o sexuální dominanci, výsledky naznačují, že nejde o upřednostňované mužské představy. Muži častěji zažívají fantazie o dominanci jako negativní než jako pozitivní. Žádný z mužů nevybral tyto fantazie jako nejvíce pozitivní a část mužů označila tato témata fantasií dokonce jako ta nejvíce negativní vůbec (Renaud, 2005).

Ženy navzdory tradičnímu scénáři uváděly více pozitivních a méně negativních fantazií o sexuální dominanci a spíše je označovaly za příjemné. I přesto ale neodrážejí ženami upřednostňovanou sexuální aktivitu, jelikož žádná z žen tuto fantazii nevybrala jako tu nejpříjemnější (Renaud, 2005).

1.9 Sex s neznámou osobou

Fantazie o sexu s neznámou osobou (tzv. stranger fantasy) má zhruba třetina mužů a čtvrtina žen (Wilson, 1997). Ve výzkumu Hunta (1974) se fantazie o sexu s neznámou osobou ukázala být jednou z pěti nejčastějších, a to jak u mužů, tak i u žen. Na první pohled se to může zdát v rozporu se sociobiologickou teorií, jelikož střídání partnerek by mělo být výhodnější pro muže (Wilson, 1997). Avšak i pro ženy může mít krátkodobé partnerství určité výhody (např. zajištění kvalitních genů potomka, fyzická ochrana, nebo jednorázový ekonomický benefit (Buss & Schmitt, 1993), ze kterých může plynout zájem o neznámé muže. Je rovněž možné, že pojem „neznámá osoba“ si každé pohlaví vysvětluje jiným způsobem; muži mohou snít o sexu se ženou, která i po sexu zůstane neznámou a už ji nikdy neuvidí, zatímco ženy si mohou představovat spíše vysokého cizince z romantických novel Jane Austenové, se kterým poté navážou trvalý milostný vztah (Wilson, 1997).

Skutečnost, že sex s někým cizím není ve fantaziích záležitostí převážně mužskou, potvrzuje i výzkum Bintera a kol. z roku 2012. V tomto výzkumu uvedlo výskyt fantazie o sexu s neznámou osobou 59% žen a 61% mužů a očekávané pohlavní rozdíly se tedy nepotvrdily. V závěru výzkumu je zmíněno, že tento výsledek může být způsobený právě rozdílnou interpretací tohoto tématu (Binter, 2012).

1.10 Sex s osobou stejného pohlaví

Oblíbenost a četnost této fantazie se napříč výzkumy liší, ale rozhodně není nijak neobvyklá – tedy alespoň u žen. U nich se fantazie o sexu s osobou stejného pohlaví objevuje ve dvou až pětatřiceti procentech, zatímco u mužů je to něco mezi jedním až osmnácti procenty (Hunt, 1974, Kinsey a kol., 1953, Sue, 1979, Crépault & Couture, 1980).

Vyšší pravděpodobnost homosexuálních fantazií u žen než u mužů může být způsobena jak méně rigidní ženskou sexualitou, tak historicky větším tabu ohledně mužské homosexuality (Leitenberg a Henning, 1995).

Navíc, jak lze vyzorovat z výše uvedené tabulky sexuálních fantazií s ohledem na evolučně relevantní objekty, sexuální aktivity s jinou ženou nepředstavují pro ženy riziko nechtěného těhotenství a tedy nezanedbatelné investice a navíc mohou podpořit vytváření ženských aliancí (Binter a kol., 2012).

Mužská sexualita se zdá být pravým opakem té ženské. Na základě mnoha studií měřících mužskou genitální odezvu (pomocí penilního pletysmografu) je možné říci, že muži vykazují sexuální odezvu odpovídající jejich udávané orientaci (Freund, 1963, Abel a kol., 1975, Abrahamson a kol., 1985, Tollison, Adams & Tollison, 1979, Chivers a kol., 2004).

Podle Chiversové může být mužská odezva na specifické kategorie způsobena tím, že muži potlačují své subjektivní a genitální odezvy na nepreferované stimuly. Zdá se, že muži mají do určité míry schopnost kontrolovat svou genitální odezvu a je možné, že potlačování sexuální odezvy je u heterosexuálních mužů způsobeno homofobií (Chivers a kol., 2007). To ale vyvrací výzkum Safrona a kol. (2007), kteří u vzorku heterosexuálních i homosexuálních mužů pozorujících nepreferované sexuální stimuly nezjistili žádnou aktivitu v části mozku spojené s potlačováním sexuálního vzrušení.

Ženská sexuální odezva se oproti tomu zdá nespecifická. Série studií ukázala, že genitálně měřené sexuální vzrušení (pomocí vaginálního fotopletysmografu) lze pozorovat u heterosexuálních i homosexuálních žen v reakci na preferované i nepreferované stimuly (Chivers a kol., 2004, Chivers & Bailey, 2005, Chivers a kol. 2007). Tato genitální odezva žen na stimuly neodpovídající sexuální orientaci naznačuje, že ženská sexuální odezva je flexibilní (Chivers a kol., 2007).

Flexibilitou ženské sexuality se zabývá Lisa Diamond, která své poznatky publikovala v knize *Sexual Fluidity: Understanding Women's Love and Desire* (2008). Podle ní je základním a definujícím prvkem ženské sexuální orientace její fluidita – tedy flexibilita ženské sexuální odezvy závislá na situaci. Tato flexibilita ženám umožňuje za určitých podmínek pociťovat přitažlivost jak vůči mužům, tak vůči ženám, a to navzdory sexuální orientaci. Jinými slovy, ačkoli

se ženy stejně jako muži zřejmě rodí s distinktivní sexuální orientací, nemá tato orientace vždy rozhodující slovo. Namísto toho mohou ženy různých sexuálních orientací zažívat proměnu jejich erotické náklonnosti v různých situacích, vztazích a životních etapách.

1.11 Metodologické postupy předchozích studií

Dosavadní metody zkoumání sexuálních fantazií byly jak kvalitativní (telefonické rozhovory či deníkové sbírky Nancy Friday), tak především kvantitativní (v podobě dotazníků a checklistů) (např. Wilson, 1997, či Joyal a kol., 2014). Leitenberg a Henning (1995) popsali tři běžné metody používané k měření sexuálních fantazií: při první obdrží respondenti checklist fantazií a anonymně vyznačují, která témata fantazií se u nich vyskytla. Druhá metoda, otevřené dotazníky, vyzývá respondenty (opět anonymně), aby formou vyprávění popsali nejoblíbenější či nejčastější fantazie a zároveň je ohodnotili. Ve třetí metodě respondenti zaznamenávají výskyt svých fantazií za určitou dobu. Podle Leitenberga a Henninga mají všechny tyto metody své nedostatky. První dvě spoléhají na retrospektivní vybavování, které může být nespolehlivé, dále mohou být checklisty nedostatečně obsáhlé, což může vést ke zkreslení informací ve prospěch určitého typu fantazií. Navíc se v různých studiích používají různé checklisty a srovnání odlišných studií tak může být problematické. Otevřené dotazníky některé tyto problémy eliminují, ale jelikož nenabízejí žádný seznam témat fantazií, může jich být mnoho opomenuto, případně jich mají respondenti vepsat pouze omezený počet. U otevřených dotazníků dále zmiňují také faktor jakési sociální sebekontroly, které mohou participanté podlehnout (Leitenberg & Henning, 1995).

Kromě toho vidím nepřesnost kvantitativních studií v tom, že se soustředily spíše na výskyt či vzrušivost fantazií, nikoliv na podobu fantazií samotných. Nejistily tedy o fantaziích takové podrobnosti, jaké jsem se pokusila získat tím, že jsem nechala participanty popsat fantazie volně od začátku až do konce, a to v takové podobě, jak si je oni sami představují. Kromě toho, že dotazníky nezískají komplexní informace o podobě fantazií, také do jisté míry nepřesně interpretují realitu. Neukazují, jak přesně lidé téma fantazie chápou; například ženské fantazie o znásilnění – navzdory tomu, že by

se mělo jednat o představu traumatickou - je podle mnoha studií očividně velmi erotickou a častou (např. Wilson & Lang, 1981 či Joyal a kol., 2014). Neplatí to ovšem neomezeně, v takových fantaziích vystupuje převážně osoba, která ženu přitahuje i ve skutečném životě (Wilson & Lang, 1981) a rozhodně se z nich nedá usuzovat, že by ženy toužily po skutečném znásilnění. Je takto odlišně interpretované pouze téma znásilnění, nebo se to týká i jiných? Pro výzkum tedy byly zvoleny jedny z nejméně frekventovaných témat fantazií, aby bylo možné zjistit, zda stejně jako u tématu znásilnění není obecná představa o povaze fantazie jiná než „reálná“ fantazie samotná.

K podobně nepřesným interpretacím může přispívat i to, že v řadě výzkumů (např. Meuwissen & Over, 1991, Wilson, 1992) byly participantům nabídnuty k hodnocení témata sexuálních fantazií směřující aktivitu a objekt (tedy například orální sex s neznámým mužem) a není tedy zcela jasné, zda byla taková fantazie hodnocena (ať už negativně či pozitivně) na základě (ne)vzrušivosti sexuální aktivity nebo osoby, se kterou si měli participanté tuto aktivitu představovat. Aktuální výzkumy ovšem už s tímto rozdělením pracují, za všechny zmíním např. výzkum Bintera a kol. z roku 2012.

Podobně zavádějící může být nerozlišování pouhých výroků a podrobnějších příběhů, které mohou být mnohem víc stimulující.

Další nedostatek předchozích studií spatřuji v tom, že většina z nich proběhla v době, kdy ještě nebyl internet tak široce dostupný jako dnes. S dostupností internetu vzrostla i dostupnost pornografie a domnívám se, že to mělo na výskyt a obsah sexuálních fantazií velký vliv.

2. Metodologická část

2.1 Cíl výzkumu

Cílem výzkumu je zjistit, zda a případně jakým způsobem se chápání zadaného tématu fantazie mezi pohlavími liší, a také v čem jsou jejich představy odlišné. Proto byla zvolena komparaci mužských a ženských prototypních fantazií.

2.2 Výzkumné otázky

Na základě předchozích teoretických východisek byly formulovány následující výzkumné otázky.

- a) Na co ve svých popsaných fantaziích kladou důraz ženy a na co muži?
- b) V jakých aspektech se projevují rozdíly mezi pozitivní a negativní fantazií?
- c) Jaké shodné prvky se vyskytují ve fantaziích stejného pohlaví?
- d) Kdo zaujímá iniciativní roli v mužských a kdo v ženských fantaziích?
- e) Jak se liší interpretace jednotlivých témat fantazie u mužů a žen?
- f) Jak konceptualizují fantazii muži a jak ženy?

2.3 Výzkumná strategie

Data byla konstruována kvalitativním způsobem. Ti, kdo se výzkumu zúčastnili, volně popsalí své erotické fantazie - podobně ve svém výzkumu postupovali například Joyal a kol. (2014), kteří nechali muže a ženy kromě hodnocení řady témat fantazií popsat své oblíbené sexuální fantazie, Mednick (1977), který nechal participanty vyprávět jejich nejčastější fantazie za poslední 3 měsíce, či Hardin a Gold (1988), kterým účastníci výzkumu měli detailně popsat tři své sexuální fantazie a odpovědi anonymně odeslat. V mém případě participantů obdrželi zadání e-mailem a své odpovědi odeslali rovněž elektronickou cestou. Zadaná témata sexuálních fantazií byla tři: znásilnění, sex s neznámou osobou a sex s osobou stejného pohlaví. Tato témata fantazií byla zvolena proto, že ve většině zde zmiňovaných studií patřila mezi

nejfrekventovanější a zároveň lze předpokládat, že by mohly existovat výrazné rozdíly v jejich pojetí. Účastníci výzkumu byli požádáni, aby každou z fantazií rozvedli do spontánní, pozitivní i negativní podoby. Zde je nutno připomenout, že to, zda je fantazie považována za pozitivní či negativní není dáno jejím obsahem (Renaud & Byers, 1999), ale kombinací různých faktorů, jak evolučně daných, tak souvisejících s minulými zkušenostmi či jen s okolnostmi vzniku sexuální fantazie (Little & Byers, 2000). Předpokládala jsem, že díky anonymitě budou participantů otevřenější a více ochotní popsat své představy detailněji. Z toho důvodu byla tato metoda upřednostněna před rozhovorem. Výhoda textu může spočívat také v tom, že při psaní člověk drží strukturu vyprávění, má čas si vše představit, promyslet, popsat a přesněji tak zprostředkovat své představy, na rozdíl od rozhovoru, kdy lidé mohou mít tendence přerušovat souvislé vyprávění nebo ze studu zamlčovat některé skutečnosti. Dalším pozitivum vidím v tom, že pokud téma bylo pro participanta silně nepříjemné a v krajním případě by mohlo dojít k psychické újmě (například u negativních verzí sexuálních fantazií), mohl se bez tlaku z mé přítomnosti rozhodnout kdykoli během psaní přestat a výzkumu se nezúčastnit.

Po vytvoření potřebných dat byla provedena obsahová analýza s kódováním, avšak v její kvalitativní podobě; nebyla tedy primárně sledována četnost výskytu určitých konceptů (znaků), což je zájmem kvantitativní analýzy, ale šlo především o vztahy mezi nimi a téma textu (Dvořáková, 2010). Konkrétně byla použita tematická analýza, kdy byly ve fantaziích participantů hledány opakující se shodné či rozdílné prvky, které jsou v souladu s výzkumnými otázkami – například iniciativa, setting fantazie a explicitnost popisu činností.

2.4 Konstrukce vzorku

Vzorek byl konstruován tzv. účelovým výběrem, kdy je vzorek vytvářen s ohledem na výzkumný problém a kritéria pro zařazení do vzorku jsou předem dána (Novotná, 2009a). V tomto případě byla kritéria výběru následující – věk mezi 20 a 30 lety kvůli tomu, aby se výzkumu účastnili lidé ovlivnění moderními technologiemi a snadno dostupnou pornografií. Dále vysokoškolsky vzdělaní či vysokou školu studující, a to kvůli tomu, že předchozích výzkumů se účastnili

rovněž převážně studenti, přičemž nižší věk a vyšší vzdělání pozitivně ovlivňují diversitu sexuálních fantazií (Leitenberg & Henning, 1995). Volila jsem tedy podobnou skupinu, aby lépe vynikly případné rozdíly oproti dřívějším studiím. Dalšími nutnými kritérii byly předchozí sexuální zkušenosti a heterosexuální orientace. Pro možné ovlivnění vnímání sexuality a sexuální historie byly vyloučeny osoby se sníženou rozpoznávací schopností, fyzickým hendikepem a historií sexuálního zneužívání.

Počet mužů a žen je zastoupen zhruba stejným dílem. Jelikož oslovení pocházejí převážně z řad mých známých, jde o vzorek sevřený, jehož nevýhoda spočívá v tom, že jde o omezenou sociální skupinu s relativně homogenní skladbou. Výsledky výzkumu tedy není možné aplikovat na širší veřejnost. Velikost vzorku je současně zvolena takovým způsobem, aby sebraná data měla odpovídající výpovědní hodnotu a zároveň abych byla schopna výzkum vůbec provést a data analyzovat (Novotná, 2009a). Výzkumu se zúčastnilo sedm mužů a šest žen ve věkovém rozmezí od 21 do 29 let, přičemž nejvíce byla zastoupena věková kategorie do 25 let a věk mužských i ženských participantů byl vyrovnaný. Většina mužů i žen studuje vysokou školu nebo vysokoškolské vzdělání mají. Více než polovina participantů je v heterosexuálním partnerském vztahu. Jedna z participantek byla z výzkumu vyloučena, jelikož nevyhovovala daným kritériím.

2.5 Analýza dat

V kvalitativním výzkumu prostupuje proces analýzy celý výzkumný projekt, neboť data jsou v jeho rámci organizována a analyzována od jeho počátku (Heřmanský, 2009). Prováděna byla analýza dokumentů, kdy byla interpretována primární data; texty získané pro tento výzkum (Bryman, 2004). Vytvořená data byla zredukována tak, aby odpovídala výzkumným otázkám. K tomu byla využita segmentace a kódování, text byl rozčleněn na segmenty, se kterými jsem dále manipulovala (Heřmanský, 2009). V mém případě šlo o zaměření na rozdíly v obsahu fantazií mezi pohlavními. Fantazie tedy byly nejprve rozděleny na mužské a ženské a předmětem zájmu byl setting fantazie, explicitnost popisu činností, kdo byl v představě iniciativní a kolik prostoru je věnováno popisu aktu. Dále byly fantazie rozděleny na pozitivní a negativní a

v rámci nich byla u každého pohlaví pomocí výše zmíněných kritérií hledána určitá jednotnost. Nalezené vzorce ve fantaziích byly poté u obou pohlaví porovnány.

Abych po celou dobu analýzy pracovala pouze s daty relevantními pro výzkum, postupovala jsem podle Chenailovy Olovnice. Soustředila jsem se na to, jaká je má oblast zájmu – tedy rozdíly mezi mužskými a ženskými fantaziemi, výzkumná otázka – čím se liší a čím podobají, dále jaká data mají být sebrána – v mém případě komplexní sexuální fantazie a v neposlední řadě jakou proceduru analýzy dat použiji – použita byla tematická analýza (Chenail, 1998).

3. Empirická část

Komparace fantazií

Výsledky komparace budou u každé verze jednotlivých témat prezentovány jako krátká shrnutí následovaná citacemi z původních fantazií participantů. Celé fantazie nejsou přiloženy, jelikož někteří participanti s jejich publikováním nesouhlasili.

3.1 Znásilnění - ženy

Fantazie na toto téma popsalo šest žen. Čtyři z nich popsaly fantazie v příjemné a nepříjemné verzi a připsaly, která z těchto verzí je pro ně spontánní. Dvě rozepsaly své fantazie ve všech třech verzích. Čtyři z těchto žen si na téma znásilnění spontánně vybaví hru s partnerem, či jinak vzrušující verzi. Zbylé dvě na téma znásilnění spontánně napadne skutečné znásilnění neznámým mužem v parku. Všechny ženy byly ve svých fantaziích aktérkami v hlavní roli.

3.1.1 Pozitivní verze

Většina žen ze vzorku interpretovala téma této fantazie v pozitivní verzi jako sex s někým známým a důvěryhodným.

U tří žen šlo o jejich partnera, kdy podstata znásilnění spočívala v jeho výrazné dominanci a neobvyklé hrubosti či animálnosti, která neodpovídá jeho známému chování:

„Jsem překvapená a strašně vzrušená, takhle ho neznám...“

„Takhle jsem ho ještě nezažila. Tak živočišného, tak silného...“

„...jeho animálnější a hrubší způsob, jakým si mě vezme...“

„Šíleně mě to vzrušuje, líbí se mi jeho sebevědomí, drzost a drsnost.“

Takto neočekávaný přístup byl pak zdrojem vzrušení. Násilí, které s sebou toto jednání neslo, bylo bez výjimky označováno jako příjemné:

„Nadává mi, jaká jsem laciná kurva, a mě to vzrušuje.“

„Bolí mě to tam, ale tak příjemně.“

„...kousne mě do krku, takhle to mám ráda.“

V těchto případech byl sex od počátku dobrovolný a šlo v podstatě o hru:

„...jsme oba dost vzrušení a nemluvíme, nechceme pokazit hru.“

„...jenže mi to nedovolí, chápu, naše role jsou jasné.“

„Začíná roleplay s partnerem.“

Ženy zůstaly v pasivní a neiniciativní pozici:

„Mocně přiráží a já se cítím tak bezmocná, znásilněná...“

„...znásilní mě a já se nechám...“

„...že si teď se mnou bude dělat, co bude chtít a já ani nepípnu.“

U dvou žen nebyl „násilníkem“ partner, ale byla jím jiná známá osoba. V takovém případě byla prvotní sexuální interakce nedobrovolná a lehce odmítaná, avšak poté se vlivem vzrušení změnila na dobrovolnou a chtěnou a samotný sex už proběhl konsensuálně:

„...a přes můj nesouhlas do mě vnikne...ale jeho přirážení se mi líbí...“

„Nejdřív nejsem ráda..., ale když mě začne líbat na krku, tak měním názor.“

Zbývající dvě ženy, které ve svých představách nepopsaly partnera ani známou osobu, popsaly neznámého shodně jako velmi atraktivního a

iniciativního muže, ke kterému cítily silnou přitažlivost, flirtovaly s ním a počáteční relativně nedobrovolnou sexuální interakci nahradilo dobrovolné podvolení se a sex jako takový proběhl konsensuálně:

„Pořád se ještě snažím bránit, i když už ale sama vím, co se bude dít a že to chci...“

„Chci přestat a odtahuju se, jenže on mi zajede rukou do vlasů a druhou si mě přitáhne kolem pasu a moje morální zábrany se prostě vytrácejí...“

Ženy opět zůstaly v pasivní roli a i v těchto případech bylo násilí popsáno jako příjemné:

„Pohladí mě po zadku a jemně ale důrazně plácne.../ Drží mě za krkem, ne násilně, ale pevnou rukou.../...kouše mě do krku a mačká zadek a prsa. Je to neuvěřitelně vzrušující...“

„... jeho stisk mě bolí a přesně to se mi líbí...“

„...jde z něho strach, ale cítím, že je to hra a strašně mě to vzrušuje.“

Kromě jednoho příběhu se ve všech objevoval důraz na to, že jsou ženy pro „násilníka“ velmi žádoucí (tak, až nemůže vyhovět jejich nesouhlasu) a že jeho i ji celá situace velmi vzrušuje:

„Jemu se moje tělo líbí...“

„V jeho očích je vidět přímo až živočišná touha.“

*„ Je jasné, že jsou mezi námi silné sympatie... často má sexuální narážky
jasně naznačující co by chtěl dělat.“*

„...zajiskří to, až mě to bouchne do žaludku...“

„...je vidět, že mě fakt chce...“

„Šeptá mi, že mě chce...“

„Obzvlášť s někým, koho chce tak hrozně ošukat jako mě...“

„Dál mi šeptá, že se mu líbí moje tělo...“

Ve všech představách byl v iniciativní roli muž, avšak v jednom případě převzala ke konci iniciativu žena (*„Je řada na mě. Leží bezmocně pode mnou a já si s ním dělám, co chci...“*) a v dalším byla další možná iniciativa ženy/autorky naznačena.

Ve všech popsanych fantaziích, ve kterých se vůbec žena pokusila bránit, činila tak v rámci hry anebo „naoko“:

*„Pořád se ještě snažím bránit, i když už ale sama vím, co se bude dít a že to
chci...“*

„Sice se ještě snažím vyprostit, ale jenom tak naoko.“

„...a já se nechám, i když se budu trochu bránit...“

*„...takže se začnu bavit. Navenek se ovšem bráním, snažím se mu
vysmeknout...“*

3.1.2 Diskuze ženské pozitivní verze znásilnění:

Všechny zaslané pozitivní fantazie na toto téma jsou v souladu se zmiňovanou teorií o tom, že submisivní představy žen jsou ve skutečnosti představami o sexuální moci, nikoli o bezbrannosti (Hariton, 1973). Veškeré popsané odmítání muže pouze posiluje jeho touhu a ženy se skutečně popisují jako neodolatelné a v podlehnutí nachází uspokojení.

Ve fantaziích rovněž není přítomno skutečné a bolestivé násilí a „útočníkem“ je pro ženu buď cizí velmi atraktivní muž, nebo její partner.

3.1.3 Negativní verze

Negativní podoba fantazií na toto téma byla u všech participantek v podstatě stejná – šlo o nedobrovolný styk zahrnující fyzické a případně i psychické násilí, bolest či nepreferované praktiky:

„Než stačím otevřít dveře, praští mě do obličeje. Zatmí se mi před očima a cítím krev, která mi teče z nosu.“

„Přijdou ke mě a jeden z nich mě kopne do břicha, pozvracím se.“

„Spodek mám v jednom ohni a modlím se, ať přestanou. Naříkám a brečím...“

„Celé tělo mě bolí...“

„Pak jsem ucítila palčivou bolest...“

„Začal hrubě, zběsile, bez jakéhokoli ohledu přirážet.“

„Z očí mi tekly slzy čirého zoufalství. Můj trýznitel mě počal častovat různými nelichotivými přezdívkami, velmi vulgárními a sprostými.“

Ve všech fantaziích, kromě jedné, byl násilníkem neznámý muž (muži) popisovaný jako neatraktivní, odpudivý či agresivní. V jednom případě, kdy nešlo o neznámého, byl násilníkem kamarád, který se zachoval neočekávaně:

„Do bytu vlezou 3 muži...Jsou to ty typy, které vzrušuje, když žena při tom nařká a brečí.“

„Má od pohledu hrubou, velkou postavu, takový člověk, který již od pohledu vypadá agresivně.“

„...člověk, který mě fyzicky odpuzuje...“

„Cítím jeho odporný zápach z úst, když mi olizuje tvář...“

„...dvě nechutná stvoření...Jeden má ve tvářích dolíčky od neštovic. Druhý jizvy nejspíše z vězení.“

Popisované bránění se žen bylo v těchto případech „skutečné“:

„Ze všech sil jsem se snažila se mu vytrhnout, ale marně.“

„Nejdřív se ho snažím odstrčit pryč, ale nemůžu s ním pohnout.“

„Prosím je, aby mě nechali jít.“

„Přiloží mi na krk nůž, abych sebou neházela...“

Oproti pozitivním verzím ve všech těchto fantaziích shodně chyběl prvek touhy násilníka k aktérce – pokud už bylo jeho vzrušení popsáno, existovalo bez ohledu na ni, spočívalo v aktu jako takovém. Naopak ženy popisovaly jeho lhostejnost vůči nim jako osobám:

„Nařkám a brečím a je to spíš vzrušuje.“

„Kousala jsem ho do hrubých prstů, ale ani to nepomáhalo, spíš to vypadalo, že ho to ještě víc vzrušuje.“

„Začal hrubě, zběsile, bez jakéhokoli ohledu přirážet.“

„Jsem jen kus masa, který někdo našel a zneuctil.“

Všechny ženy popsaly svou roli v této fantazii jako neiniciativní a pasivní.

3.1.4 Diskuze ženské negativní verze znásilnění:

Negativní verze fantazií se od pozitivních na první pohled liší přítomností skutečného násilí, absencí vzrušení a naprostou neatraktivitou násilníka, který je v těchto případech násilníkem skutečným, stejně jako odpor žen. Jsou tedy mnohem podobnější reálnému znásilnění, což odpovídá tomu, že na takové scény reagují ženy negativně (Bond & Mosher, 1986).

3.2 Znásilnění - muži

Své fantazie na toto téma popsal sedm mužů. Všichni popsali spontánní, příjemnou i nepříjemnou verzi, ačkoli někteří popsali v určitých verzích jen stručný nástin představy a nebyli ochotni ji rozvádět.

Třem mužům se na téma znásilnění spontánně vybaví hra s vlastní partnerkou, kdy je hlavním zdrojem vzrušení partnerčina submisivita a bezbrannost – ve všech třech verzích byla partnerka spoutaná:

*„Beru jako hru s partnerem. Vstoupím do místnosti s provazem
v ruce...svážu jí ruce za zády. Šátkem jí zavážu oči...“*

„...roleplay s mojí přítelkyní, která je svázaná u nás doma na posteli...“

„...je svázaná lany/pouty, s rukama nad hlavou...“

Ve fantaziích chyběl jakýkoli partnerčin odpor, případně bylo explicitně řečeno, že ona s jejich počínáním souhlasí a vzrušuje ji to také:

„...přítelkyně je v pozici, že se jí to líbí a se vším souhlasí.“

„ [ona] cítí také určitou formu sexuálního vzrušení...“

Spontánní představa zbylých čtyř mužů byla v podstatě negativní a nevzrušivá, jako první je napadl skutečný akt znásilnění ženy mužem a všichni

tuto představu popsali velmi stručně a odosobně, nikdo z nich se nevsadil do pozice násilníka:

„...představím si akt násilí, kterého se dopustí muž na ženě.“

*„...zezadu ji přepadne muž, strhne ji na zem, vyhrne ji šaty a zezadu ji,
s nožem na krku, znásilní.“*

„...vybavím si agresivní sexuální zneužití osoby proti její vůli.“

Všichni muži se vůči aktu znásilnění jako takovému důrazně vymezili a odsoudili ho, což mě zaujalo, jelikož žádná z žen tuto potřebu necítila.

3.2.1 Pozitivní verze

Většina participantů si v příjemné verzi této fantazie představila v roli aktéra sebe samotné. Dva z nich se vsadili do submisivní role, kdy byly v pozici znásilňovaných jednou či několika ženami – ovšem bez známky jakéhokoli nesouhlasu ze strany mužů. Setting těchto fantazií je v jednom případě minimální a ve druhém chybí – v obou případech se jedná v podstatě o popis aktu a praktik s důrazem na orální (ona jemu) a anální (on jí) sex.

Tři muži hrají ve svých fantaziích roli iniciátora, tedy „násilníka“. Ke skutečnému násilí ovšem stejně jako u ženských verzí této fantazie nedochází. U dvou mužů jde opět o styk s partnerkou, která je v silně submisivní pozici, ale nebrání se a veškerá agrese a dominance muže je pouhou hrou:

*„Ona je svázaná na židli, já chodím okolo, a vyprávím jí, co vše s ní budu
dělat, v tuto chvíli je vystrašená, ale v míře - tak akorát, abych neměl nutkání
hru zastavit...“*

„Trošička agrese může být. Zkrátka si svojí partnerku vzít...“

Pouze jeden muž toto téma pojal jako znásilnění náhodné ženy, se kterou se seznámil v baru. Žena je zprvu iniciátorkou flirtu a kontaktu, avšak samotnému styku se posléze brání, což muž nerespektuje:

„Zdá se, že se jí líbím a flirtuje. / Nezůstane u řečí a už mi sahá do rozkroku... / Navrhnu jí doprovod a ona souhlasí. /...když se dostávám do kalhot, zarazí mě...“

Zajímavé je, že tento participant také jako jediný zmiňuje alkohol a zdůrazňuje jeho nadměrnou konzumaci, což by mohlo souviset s potřebou zbavit se kontroly a tedy zodpovědnosti za své chování:

„Nakonec piju víc, než mám a necítím kontrolu... / Dávám si další drink... / Mám upito víc, než snesu. Nevím o sobě a silou jí stahuju kalhoty...“

Dva participanté (jejichž spontánní představa znásilnění je silně negativní) nedokázali toto téma rozvinout ani v příjemné verzi, pouze krátce popsali, co by taková fantazie musela obsahovat a do této představy se neumístili jako aktéři a jsou pouze pozorovateli.

To, co mají všechny tyto fantazie společné, je absence ženiny obrany a důraz na to, že se jí sexuální aktivita začne dříve či později líbit a dosáhne vyvrcholení:

„...žena je ještě stále zaskočena, ale po chvíli se jí to začne líbit.“

„...a vše se stáčí k tomu, že se to přítelkyni začne líbit a sex pokračuje, možná trochu tvrději.“

„Asi by se jí to muselo začít líbit a já je přistihnul...“

„Nabírají na síle a já vnímám, že sténá, a že se jí to líbí...“

„...zdá se, že si to užívá...“

„...žena se po počátečním „souboji“ přestane bránit a je pasivní...“

„Až už nebude zvládat další orgasmus, vniknu do ní zezadu a přivedím jí další...“

Ačkoli i u mužských fantazií se objevuje setting, jde v podstatě pouze o uvedení do děje a naprosto postrádá popis jakéhokoli vzrušení, ať už muže či ženy. To, že se sex samotný oběma líbí, je implicitně obsaženo ve větách citovaných výše, avšak vzrušení a touha, které sexu předcházely v ženské verzi, zde chybí.

Častěji jsou naopak explicitně popsány praktiky a téměř ve všech fantaziích je zmínka o preferovaných aktivitách (to, že jsou preferované, usuzují z toho, že se u jednotlivých participantů objevují v každé fantazii), což je především anální (on jí) a orální sex (ona jemu), který se v ženských fantaziích téměř neobjevil:

„Udělám se jí hluboko do pusy...“

„...a začne sát můj penis, než se znovu ztopoří...“

„Následně jí vrazím penis do pusy...“

„Přecházíme do jiných pozic, zepředu, ona na mě, občasně i blowjob...“

„...nutím ji si kleknout a kouřit penis...“

„...různé formy sexu...kromě klasického sexu také sex orální či případně anální...“

3.2.2 Diskuze mužské pozitivní verze znásilnění:

Mužská interpretace tohoto tématu se příliš nelišila od ženského pojetí – znásilnění jako hra či vášnivější a drsnější, ale stále konsensuální sex (s partnerkou). Na rozdíl od žen ale ne všichni muži byli ochotni si představit sebe sama jako aktéra, popřípadě se popsali v roli pasivní, což by mohlo odpovídat uváděné nepříliš velké oblíbenosti mužských dominantních fantazií (Byers a kol., 1998) – podrobněji viz diskuze u negativní verze.

3.2.3 Negativní verze

U negativní verze tohoto tématu všech sedm mužů odmítlo představit si v takové fantazii sebe jako aktéra. Pět z nich pouze krátce popsalo, že naprosto negativní fantazii je pro ně představa reálného znásilnění ženy mužem a žádný z nich nevsadil do takové představy sebe. Tyto představy už obsahovaly skutečné násilí:

„Skutečné znásilnění ženy. Využití slabosti ke svému prospěchu...“

„Vůbec mě nevzrušuje skutečná představa neznámého muže atakujícího hezkou mladou ženu, která navíc vyjadřuje naprostý nesouhlas odpor vůči němu... jakékoliv opravdu brutální znásilnění/ sexuální akt proti silné vůli znásilňované se mi přičí... nechut' a zhnusení je větší pokud je muž fyzicky a psychicky nepříjemný.“

„Nevzrušuje mě úplná představa reálnosti, že bych přistihnul, že se něco takového děje mojí blízké osobě...“

„...velmi nepříjemné by bylo, kdyby se po celou dobu žena zuřivě bránila a/nebo kdyby ji během styku útočník zbil nebo dokonce zabil...“

Jeden z mužů fantazii popsal, ale opět zůstal jen pozorovatelem, nebyl v roli útočníka. Opět je přítomno skutečné násilí:

„Všímám si, že je mezi nimi žena. Jeden napřáhne a udeří jí do tváře. Ostatní se smějí. Srazí ženu na zem, stáhnou kalhoty a jeden po druhém znásilní. Když se vystřídají, věnují jí novou sérii ran a kopaček...“

Jediný muž si představil v roli znásilněného sebe a i tato představa je velmi stručná a je v ní přítomno skutečné násilí a bolest:

„Dva velcí chlupatí muži mě znásilňují do pusy a do análu a já křičím a pláču bolestí.“

Případá mi zajímavé, že ačkoli všechny ženy si byly ochotny představit násilí na sobě samé, tak všichni muži roli násilníka ve své pouhé představě odmítli. Domnívám se, že je jednodušší si představit násilí, za které člověk nenese odpovědnost. Naopak vymyslet a popsat takový čin ze strany pachatele může být náročnější. Tomu by odpovídalo i to, že jediný z mužů, který do představy dosadil sebe sama, je právě v roli oběti.

3.2.4 Diskuze mužské negativní verze znásilnění:

Mužská interpretace negativní verze je opět v souladu s ženskou interpretací – znásilnění jako skutečně násilný čin. Vzhledem k tomu, že všichni muži cítili potřebu zdůraznit, že skutečným znásilněním opovrhují a někteří ani v pozitivní verzi nedokázali hrát roli násilníka, dalo by se očekávat, že v negativní verzi by to pro ně mohl být ještě větší problém a skutečně byl. To že muži odmítají popsat fantazii, ve které by skutečně ublížili ženě, odpovídá výzkumům popisujícím averzi mužů vůči specifickým fantasiím o mužském sexuálním nátlaku (Byers, Purdon, & Clark, 1998; Renaud & Byers, 1999, 2001, Gold a Clegg, 1990). Pakliže může být pod vlivem preventivních kampaní o znásilnění pro muže silně nežádoucí vzrušení pramenící z pozitivní představy o své dominanci (Renaud, 2005), jen těžko si mohou „dovolit“ rozvíjet představu o znásilnění s prvky skutečného násilí.

3.3 Sex s neznámou osobou - ženy

Fantazie na toto téma popsalo pět žen. Pro tři z žen je spontánní fantazie na toto téma pozitivní, pro dvě je taková představa nepříjemná. Z tohoto důvodu jedna z nich odmítla popsat pozitivní verzi, jelikož je to pro ni nemyslitelná představa. Popsala místo ní spontánní verzi, ve které jako aktérka nevystupuje a je pouze pozorovatelem. („...si představím dva lidi, kteří se poznali v klubu a souloží spolu na záchodech...“). Ostatní ženy popsaly pozitivní i negativní verzi, opět s dodatkem o tom, která je jejich spontánní a ve svých představách vystupovaly v hlavní roli.

3.3.1 Pozitivní verze

Ve všech případech se setting fantazie odehrává na veřejném, bezpečném místě (jako bezpečné označují místo, které aktérky buď znají, nebo jsou ve společnosti přátel, popřípadě popisují atmosféru jako příjemnou). Sexuální akt se pak odehrává na místě stále veřejném, ale poskytujícím dostatek soukromí. Žádná z žen nezasadila sexuální akt k sobě ani k partnerovi domů:

„Po dlouhé době jsem se odhodlala jít do fitness centra.../ Dáme si sraz v pánské šatně...Z druhé strany dveří je klíč, zamykáme se.“

„...já jsem s partou kamarádů v oblíbené hospůdce/baru. Vládne tam pohodová, uvolněná atmosféra.../ Kráčeli jsme nočním městem ...šli jsme přes liduprázdný most, a tam mě začal líbat...“

„Jsem na luxusním večírku.../...odejdeme nenápadně a někde v tmavé uličce...“

„Jsem v baru s lidmi.../...mizím dolů pod schody do chodby vedoucí ven. Je tam přítmí a dostatečné soukromí...“

U dvou došlo k sexu s partnerem bez předchozí komunikace:

„...pokukujeme po sobě, ale nemluvíme spolu...“

„Když je po všem, řekne...Je to vlastně první věta, kterou mi řekl...“

Další dvě se nejprve seznámily a chvíli s partnerem komunikovaly:

„Usměje se na mě a dáme se do řeči.“

„Zkrátka jsme začali konverzovat... Dokonale jsme si rozuměli...“

Žádná z žen neinterpretovala toto téma vysloveně jako začátek vztahu, dvě sexuální akt přímo označily jako jednorázový („...*nikdy jsme se už neviděli...*“ „*Pak každý odejdeme.*“) jedna z žen další možný kontakt pouze naznačila („...*ptá se, jestli sem chodím často. Pokrčím rameny a řeknu, že možná začnu.*“) a u jedné možnost opětovného setkání může vyplývat pouze z toho, že jde o místo, kam oba chodí.

Všechny ženy popsaly partnera jako atraktivního a přitažlivého, opět kladly důraz na oboustranné vzrušení a přitažlivost:

„Má na sobě tílko a rýsují se mu svaly. Mě to vzrušuje... / Sténám blahem...

Slastí svoje oči přivírá a vzdychá vzrušením...“

„...velmi sympatického mladého muže, usměvavého.../ Chemie tryskala všude okolo.../Pak mě začal toužebně líbat..já cítila jak v jeho dokonalých dotycích taji.“

„...celý večer se potkávám s krásným dospělým mužem ve skvěle padnoucím obleku.../...sex je naprosto skvělý a nezapomenutelný...“

„Celý večer mě pozoruje dost atraktivní muž.../ Vzrušuje mě a skoro nedýchám...strašně ho chci a on mě zjevně taky...“

Ve třech případech si ženy představovaly partnera jako iniciátora prvotního kontaktu i sexu a pouze jedna přebrala iniciativu v obou případech sama.

3.3.2 Diskuze ženské pozitivní verze sexu s neznámou osobou:

Nedá se jednoznačně říct, že by ženy ze vzorku interpretovaly toto téma jako začátek vztahu s cizím atraktivním mužem, jak naznačuje zmiňovaná Wilsonova teorie (1997). U žádné z fantazií se takový závěr neobjevil, u dvou je navíc jasně řečeno, že šlo o jednorázovou známost. Zdá se, že pro ženy je vzrušující hlavně silná oboustranná přitažlivost, která byla přítomna ve všech fantaziích.

3.3.3 Negativní verze

Největší rozdíl mezi pozitivní a negativní verzí tohoto tématu spočíval v settingu – přestože šlo opět o veřejná místa, jejich atmosféra byla nápadně jiná. Například tam, kde se děj v pozitivní verzi odehrával v oblíbeném baru či hospůdce s přáteli, se v negativní objevil hlučný klub a nepříjemná společnost. Jedna z žen, která v pozitivní verzi popsala příjemné prostředí jako luxusní soukromý večírek se staršími muži vysokého společenského postavení, uvedla v negativní verzi jeho pravý opak – atmosféru vesnické diskotéky v nehezkém prostředí a s příliš mladými lidmi – autorka pak ve své představě prostředí pouze pozorovala a k aktu samotnému nedošlo.

Ve čtyřech případech se objevila přemíra alkoholu, ve dvou doprovázená drogami vhozenými do pití. Tři ženy shodně popsaly styk na veřejných záchodcích, který považují za odpudivý či ponižující:

„Po chvíli "tance" tělo na tělo si mě odvádí na nedaleké (pánské či dámské?) záchodky. Už jen to prostředí je velmi nepříjemné a zabíjí veškerou romantiku, které se podařilo do situace vměstnat - a to jí bylo rozhodně po málu.“

„Úplně nejhorší představa pro mě je, že bych to měla dělat na WC. Už jen představa té špinavé mísy, zápach...“

„Pak se to nějak stane, že jsme spolu v kabině na záchodě...Když postupně „nenápadně“ vyjdeme, čeká na kabinku obrovská fronta...“

Všechny ženy popsaly takový sex jako v podstatě nechtěný. Opět, stejně jako v negativní verzi fantazií o znásilnění, chyběl popis vzrušení aktérek i partnera a objevila se i stejná partnerova lhostejnost vůči aktérce jako ženě či dokonce urážky na její adresu:

„...je drsný a myslí jen na sebe...uráží mě...“

„Snažím se mu ruce od mého těla odtrhnout, ale nereaguje - očividně jsem pro něj pouze věc k uspokojení. Už jen ta absence mojí lidskosti ve mě budí pocit bezmoci a zoufalství, nechci to.“

„...pak mi řekl, že nejsem jako ostatní holky, se kterými něco měl - to je nejodpudivější věta, kterou může člověk říct.“

„Teď už mě šuká, tělo jako bych měla v anestezii, necítím skoro nic...“

Oproti pozitivní verzi chybí popis oboustranné přitažlivosti, a pokud je partner vůbec popsán, tak jako velmi neatraktivní a sex s ním je nepříjemný zážitek:

„Je zanedbaný, neumytý a je to nechutný zážitek...“

„...a jako jednoduchou obětí si mě vyhlídne jeden neatraktivní, vulgární a očividně přespříliš sexuálně nabitý tvor...“

„A začíná upocené peklo. Funí mi do ucha, silně mě drží okolo pasu, až to bolí...“

„Brečím a zkouším se vzpamatovat z proběhlého, krajně nepříjemného zážitku.“

„Bylo by mi z něj blbě, ale nemám na to dost síly.“

U všech žen je shodně iniciativa na straně partnera, stejně tak i aktivita při samotném styku.

3.3.4 Diskuze ženské negativní verze sexu s neznámou osobou:

Popsané negativní verze tohoto tématu si vzájemně byly mnohem podobnější, než pozitivní. Všechny ženy ve vzorku tuto fantazii pojaly jako nedobrovolný a neuspokojivý styk v nepříjemném prostředí s neatraktivním protějškem, který v ženách nevyvolával žádné vzrušení a rovněž žádné nedával najevo.

3.4 Sex s neznámou osobou - muži

Tuto fantazii popsalo všech sedm participantů, ve spontánní, příjemné i nepříjemné verzi. Ve všech případech byly spontánní verze prakticky shodné s příjemnými. Ve všech případech si autoři představili v hlavní roli sebe.

3.4.1 Pozitivní verze

Stejně jako u žen se setting fantazie u většiny mužů odehrává na veřejném a bezpečném místě a samotný sexuální akt na místě veřejném s dostatkem soukromí. Pouze dva muži zasadili sex k partnerce či sobě domů:

„Kráčím po rušné ulici.../...zatáhnu jí dovnitř budovy.“

„Malá prodejna knih.../ Poodejde pár kroků kde dveřím. Zamkne je.“

„cestuji sám, vlakem, letadlem.../...jsme najednou sami...“

„objeví se na soukromém večírku.../ Potom se setkáme v nějaké místnosti...“

„Jedu MHD.../...vejdeme do bytu...“

Ve všech fantaziích se objevil důraz na to, že s partnerkou nepromluvili vůbec, nebo jen velmi málo a pouze za účelem dohodnutí sexu, ne seznámení:

„Oba se zastavíme, beze slov se vydáme jedním směrem“

„Chvilí spolu flirtujeme, když mně chytne za košili, přitáhne si mě blíž...“

„...jednoho z nás napadne se zeptat na jednu prostou otázku - jestli nechce ten druhý zajít k němu domů...“

„...jsme najednou sami, ona si beze slova svlékne kalhotky...“

„Moc se nebavíme, není třeba...slov moc nepadne“

„Prohodíme jenom pár slov...“

Důraz na absenci komunikace se objevil i po sexu. Téměř žádný z mužů neinterpretoval tuto fantazii jako počátek vztahu s dotyčnou, pouze dva muži možné další setkání naznačili:

„Počkám, až se obleče a společně opustíme budovu. Beze slov, každý jiným směrem.“

„...po ukončení od sebe beze slova odejdeme...“

„Nechce znát moje jméno a mě to taky nezajímá. Natáhnu kalhoty a triko a odcházím pryč.“

„...probudím se první a stihnu se vytratit dřív než partnerka.“

„Na rozloučenou pošeptá „A přijďte zas.“

„...ráno se probudím, dívka je pryč, zbyl jen kus papíru se vzkazem...“

Ve třech případech byla iniciativa jasně na straně partnerky. V těch dalších není iniciativa úplně jednoznačná, je však spíše oboustranná než na straně muže:

*„Chvíli spolu flirtujeme, když mně chytne za košili, přitáhne si mě blíž a řekne:
Ještě nikdy jsem to nedělala v práci.“*

*„...ona si beze slova svlékne kalhotky (sukni si na sobě nechá) a nabídne se
mi k sexu.“*

*„...chytne mě za ruku a zastaví...Zve mě nahoru...Sotva zaklapnou dveře,
vrhne se na mě a začne mě svlíkat.“*

Zatímco ženy popisovaly silnou vzájemnou přitažlivost a atraktivitu partnera, muži nic podobného téměř nelíčili. Avšak všichni ti, kteří explicitně popisovali sexuální akt, popsali rovněž preferované aktivity (opět orální či anální sex):

„Začne divoce sát...“

„Udělám jí dobře pusou.“

„...nechá si to udělat do análu.“

„...ona se pusou ubírá k mému údu, kouří...“

„Stahuje mi kalhoty a bere mě do pusy.“

Překvapivě zde oproti pozitivním fantaziím o znásilnění chybí zmínka o uspokojení partnerky či vůbec o tom, že si sex užívá, nebo že je vzrušená. To popsali pouze dva muži ze sedmi. Obecně muži u tohoto tématu dali ve svých fantaziích větší prostor settingu, než aktu samotnému.

3.4.2 Diskuze mužské pozitivní verze sexu s neznámou osobou:

U mužských fantazií na toto téma je mnohem jednoznačnější než u ženských, že jde skutečně o jednorázový sex s neznámou ženou, se kterou ideálně vše proběhne bez jakékoli komunikace a seznamování, tedy v souladu se zmiňovanou Wilsonovou teorií.

3.4.3 *Negativní verze*

U žen tvořil největší rozdíl mezi pozitivní a negativní verzí tohoto tématu fantazie setting a neatraktivita partnera. Oproti tomu muži setting úplně opomíjeli (pouze v jednom případě, kdy byl popsán sex na veřejných záchodcích) a spíše než na neatraktivitu partnerky se zaměřili na její chování. Tři muži shodně uvedli jako neatraktivní přílišnou opilost partnerky:

„Opilá teenegerka v baru mně sleduje na toaletu...“

„Přimotá se ke mně hodně opilá slečna...“

„Odrazuje mě, že je opilá...“

Jeden muž popsal představu přespříliš iniciativní a hloupě působící ženy („...vypadá hloupě.../Hrrr mám být já a ne ona, když je na mě rychlá, nezmůžu nic...“) a další sex s prostitutkou.

Dva muži v této verzi popsali sex s mužem – jeden jako znásilnění a druhý jako sexuální interakci s domnělou ženou, u které se později ukáže, že má mužské genitálie („Rozepínám knoflík a cítím. Ta holka má péro a už jí pořádně stojí.“).

Kromě jedné byly všechny představy v podobě krátkého shrnutí a ve čtyřech z nich k sexu vůbec nedošlo. U ostatních byl sex shrnut krátkou větou a ani v jedné z nich nebyly popsány konkrétní praktiky.

3.4.4 *Diskuze mužské negativní verze sexu s neznámou osobou:*

Ačkoli u pozitivní verze muži téměř nevěnovali prostor charakteristice partnerky, či jakékoli interakci s ní (kromě sexu samotného), u negativní je právě její charakteristika tím největším rozdílem mezi vzrušující a nevzrušující verzí. Ve většině mužských fantazií v této verzi k sexu ani nedošlo, což je velký rozdíl oproti této fantazii u žen; ty si dokázaly představit i nedobrovolný sex s nepřitažlivým partnerem. To by mohlo být tím, že nevzrušený muž je schopen styku s mnohem menší pravděpodobností než nevzrušená žena.

3.5 Sex s osobou stejného pohlaví - ženy

Z šesti participantek jich tuto fantazii popsalo pět. Participantka, která fantazii odmítla popsat, uvedla jako důvod absenci vztahu k ženskému tělu jako takovému a nebyla si tedy schopna takovou aktivitu představit v žádné verzi.

V jednom případě participantka popisuje důležitost mužského prvku – samotný sex se ženou ji nepřipadá dostatečně vzrušující a tak pozitivní verze fantazie musí obsahovat buď penis jako mužský faktor, nebo má taková představa podobu sexuální výuky, kdy starší dominantní žena učí mladou dívku sexu s mužem. I přes to však zůstává autorka pouhým pozorovatelem situace a v takové fantazii nevystupuje.

Ostatní participantky fantazii popsaly opět v příjemné i nepříjemné verzi a vystupovaly jako aktérky v hlavní roli. U všech tří byla jejich příjemná verze fantazie zároveň spontánní.

3.5.1 Pozitivní verze

Všechny popsané fantazie jsou si vzájemně velmi podobné obsaženou něhou. Ačkoli je popisují stejné ženy, které popisovaly explicitnější a drsnější praktiky s muži, je v těchto fantaziích přítomné dlouhé líbání, mazlení, hlazení ve vlasech, po těle a orální sex, který se v předchozích fantaziích nevyskytl téměř vůbec:

„Potom se ke mě přitulí a začne mě něžně líbat na rty...“

„Sjede níž a líbá mě na krku, bradavkách a bříšku...“

„Stydím se, nikdy mi to nedělala žena tam dole. Po chvíli se osmělím a ona to dělá báječně...“

„Představím si její prsa, její boky, to jak mi dává vlasy z čela, jak se spolu jakože pereme a pak se přitulíme, jak na sobě spíme v objetí...“

„...se koukáme na film přitulené těsně k sobě pod dečkou...“

„Pak si lehnu na ni, ona nám proplete prsty a přitáhne si mě ještě blíž...“

„Líbáme se. Je to tak jiné, tak něžné, i když se žádná o něhu nesnažíme...“

„Kleká si, dělá mi to jazykem. Umírám slastí.“

„Vyhovím jí a přidám jazyk. Užívám si její rozkoš, vím, že mi to oplátí.“

Malou zajímavostí, která se ve všech třech fantaziích shodně vyskytla, je koupel nebo sprcha. Domnívám se, že to posiluje pocit čistoty a něhy, který je přítomen v představách o sexu ženy s ženou:

„Jsem unavená a ona mi nabídne koupel. Když se vykoupu, skočím do župánku, který mi ona přichystá.“

„Když se vysprchujeme, přitulíme se zpátky k filmu.“

„Sprcha, kromě jejích rukou mě hladí i proudy vody.“

Partnerka je popsána jako atraktivní a žádoucí:

„Je nádherná, krásně voní, chtěla bych být jako ona...“

„Potkáme se, zajiskří to...je nádherná.“

„Představuji si svou girlcrush...“

Opět se objevuje oboustranné vzrušení a důraz na uspokojení obou aktérek:

„Jsem v extázi. Libám jí něžně bradavky a tvrdnou jí vzrušením. Ona vzdychá, jak se jí to líbí a tlačí mi hlavu do klína...“

„...navádí mě, co mám dělat. Cítím v puse, že vlhne, je to zvláštní chuť. Chuť vzrušení. Ona se celá vlní a hladí mě ve vlasech a sténá, jak je to úžasné.“

„Má orgasmus, prohýbá se, vlhne ještě víc, je to strašně vzrušující...“

„Kleká si, dělá mi to jazykem. Umírám slastí.“

„...pak si to navzájem uděláme prsty...“

V těchto fantaziích jsou autorky v aktivní roli stejně jako partnerka a iniciativa vychází z obou.

3.5.2 Diskuze ženské pozitivní verze sexu s osobou stejného pohlaví:

Většina žen neměla s popisem této fantazie vůbec problém, což mluví ve prospěch fluidní ženské sexuality. Popsané fantazie mají shodně podobu velmi něžného a vzrušujícího sexuálního experimentu s ženou, která je silně přitažlivá.

3.5.3 Negativní verze

Spojícím prvkem, který se objevil ve všech negativních verzích této představy, byla nedobrovolnost sexuální interakce a neochota aktérky mít cokoli intimního s touto konkrétní partnerkou.

Na rozdíl od negativní verze tématu fantazie sexu s neznámou osobou se v těchto představách vůbec neobjevil alkohol ani jiné látky ovlivňující vědomí. Autorky/aktérky sice na akt přistoupily nedobrovolně, pod tlakem neodbytné partnerky či okolí, ale veškerý odpor probíhal pouze v jejich mysli, navenek nesouhlas nevyjadřovaly a fyzicky se nijak výrazně nebránily:

„Šeptá mi do ucha, ať se nebojím, že mi neublíží. Dobře, uklidním se a začnu zhluboka dýchat...“

„Ostatní nám řeknou, ať se tedy spolu líbáme, ale já moc nechci.“

„Její nenechavé ruce mě znechucují, ale neochotně se podvoluji...“

Samotný akt je popsán v jedné či dvou větách a je velmi strohý a neexplicitní, neobsahuje něhu ani vzájemné doteky a chybí popis partnerky jako atraktivní či přitažlivé.

Oproti pozitivním verzím chybí rovněž zmínky o jakémkoli vzrušení, ať už partnerek nebo jejich a stejně tak není popsáno partnerčino uspokojení. Aktérky zůstaly po celou dobu v neiniciativní a pasivní roli a sexuální kontakt popsaly jako nepříjemný a nevzrušivý:

„Její hlava se tam dole cuká a mě to přivádí do křeče.“

„Strká mi dovnitř svoje tlusté prsty a mě to bolí...“

„...a já z toho všeho mám hrozný pocit...“

„...já si to kvůli pocitu, že někdo přijde ani moc neužiju...“

„Je mi to celé bytostně nepříjemné a modlím se, ať už to skončí.“

3.5.4 Diskuze ženské negativní verze sexu s osobou stejného pohlaví:

Popsané nepříjemné fantazie měly opět podobu nedobrovolného sexu s nepřitažlivým protějškem – tedy se podobají negativní verzi fantazií na téma Sex s neznámou osobou. To, že protějškem byla v tomto případě žena, nebylo tím zásadním důvodem pro negativní pocit z fantazie.

3.6 Sex s osobou stejného pohlaví - muži

Toto téma se ukázalo být pro muže tím vůbec nejproblematičtějším. Většina rezolutně odmítla si něco takového představit v jakékoli verzi. Pouze dva muži se pokusili o příjemnou představu - jeden z nich se v představě nedostal dále než k obrazu dvou nahých mužských těl bez jakékoli interakce, druhý muž popsal relativní vzrušivost podřízené role při orálním sexu a možnosti dotknout se cizích mužských genitálií, avšak při představě reálného mužského pižma apod. se tato fantazie stávala negativní.

To, že si muži nejsou schopni (nebo ochotni) představit sexuální interakci s jiným mužem, je v souladu s neoblíbeností této fantazie napříč výzkumy a také s rigidní a kategoricky specifickou mužskou sexualitou. Je ovšem možné, že pro muže není ani tak nemožné představit si sex s jiným mužem, jako spíš nejsou ochotni si to připustit či takovou představu zprostředkovat – ač anonymně – druhé osobě. Tomu by mohlo odpovídat i to, že pokud muži nebyli schopni vymyslet pozitivní verzi na toto téma, mohli tedy popsat alespoň tu negativní, což by podle jejich slov byl v podstatě jakýkoli sex s mužem. Ani do toho se však participantům nechtělo.

3.7 Odlišnost ženských a mužských fantazií

Tím největším rozdílem mezi ženskými a mužskými fantaziemi obecně byla (ne)přítomnost silné vzájemné přitažlivosti a oboustranného vzrušení, které předcházelo sexuálnímu aktu. U žen byly tato přitažlivost a vzrušení shodně těmi nejdůrazňovanějšími aspekty, které se v jejich fantaziích objevily, kdežto u mužů takřka chyběly. Stejně tak vzrušení při sexu samotném – ženy popisovaly, že si sex užívají a že je vzrušující, u mužů takto explicitní hodnocení chybělo.

Muži oproti tomu konkrétněji a explicitněji popisovali praktiky, především se v jejich fantaziích opakovaně objevovaly praktiky jimi preferované a to shodně orální sex ona jemu a anální sex on jí.

Dá se tedy říci, že pro muže je skutečně primárnější sex s ženou, kdežto pro ženy je významnější mužská touha a jeho zájem, což jsou výsledky výzkumu Moneyho a Ehrhardta z roku 1972. Je však nutné dodat, že stejně důležité jako touha a vzrušení muže se pro ženy zdá důležité i touha a vzrušení jejich vlastní.

Stejně tak tyto výsledky víceméně odpovídají Kinseyho výzkumu z roku 1948, který vyzoroval, že mužské fantazie jsou mnohem přímočařejší a výrazněji sexuálně zaměřené, zatímco ženy kladou důraz na to, že jsou v nich předmětem mužského zájmu.

Od těchto výzkumů uběhly již desítky let a významně se změnil přístup společnosti k lidské sexualitě. Zdá se však, že ne úplně všechno je jinak.

3.8 Rozdíly mezi pozitivní a negativní fantazií

Obecně se dá říci, že u mužů i žen ve vzorku tvořil největší rozdíl mezi pozitivními a negativními fantaziemi setting a atraktivita protějšku. O sexuální akt jako takový šlo až v druhé řadě. Ten v případě negativních fantazií nebyl leckdy ani popsán (častěji v případě mužů), nebo byl zmíněn velmi stručně a bez erotických výrazů, zatímco v případě pozitivních fantazií popisovali participant obecně sexuální akt explicitněji a v příběhu mu věnovali více prostoru.

U všech participantů bylo zřetelné, že rozdíl mezi negativními a pozitivními představami pro ně v tomto případě spočíval čistě v jejím obsahu,

nikoli v sociálním kontextu či rozpoložení jedince při jejím vzniku. Takové okolnosti by však bylo téměř nemožné tímto způsobem vyzorovat; domnívám se, že ve chvíli, kdy měli participanti negativní fantazii takto vymyslet pro účely výzkumu, přemýšleli pouze nad jejím obsahem, který záměrně vymysleli tak, aby je nevzrušoval, a předpokládám, že nikdo z nich nepoužil nutkavou fantazii, která by se u něj někdy předtím objevila a která by právě z důvodu nevhodných okolností nemusela mít takto výrazně negativní obsah.

3.9 Iniciativa

Zde bylo nutno odlišit fantazii o znásilnění, kde spočívala iniciativa na straně mužů v případě ženských i mužských představ (i když i v tomto případě se našly výjimky). Vzhledem k tomu, že muži nepopsali fantazie o sexu se stejným pohlavím, bylo nutné posoudit iniciativu pouze na základě fantazií o sexu s neznámou osobou.

Zatímco většina žen (kromě jedné) nechala podle očekávání iniciativu na straně muže - a v případě negativních verzí představ zůstaly všechny participantky neiniciativní - u mužů není výsledek tak jednoznačný. Polovina z nich si představila jako iniciativní partnerku a v druhé polovině případů nebyla iniciativa zcela jasná. I pokud zahrneme do hodnocení fantazie o znásilnění, není v mužských představách iniciativa na nich – ve třetině fantazií byl iniciátorem muž (převážně ve fantaziích o znásilnění), ve třetině žena a v poslední třetině byla iniciativa nejasná či oboustranná.

Takový výsledek se tedy liší od závěrů výzkumů, podle kterých jsou muži ve svých představách iniciativní a aktivní (např. Mednick 1977, Wilson & Lang, 1981, Iwawaki a Wilson, 1983). Domnívám se, příčinou je téma fantazie o sexu s neznámou osobou – zdá se, že představa situace, kdy naprosto neznámá žena svolí k sexu bez nutnosti o ni usilovat či s ní dokonce jakkoli komunikovat, je ještě více vzrušující, pokud je žena navíc iniciativní.

Je také možné, že představa iniciativní ženy je pro muže prostředkem k posílení pocitu sexuální moci a neodolatelnosti, podobně jako to Leitenberg a Henning (1995) popsali u fantazií, kdy žena muži podlehne navzdory počátečnímu nesouhlasu. Jelikož jsou však tyto fantazie u mužů poměrně neoblíbené až negativní (jak bylo popsáno v kapitole Dominance), může být

fantazie o ženě, která po muži takto silně zatouží, příjemným způsobem, jak si představovat vlastní neodolatelnost a zároveň se vyhnout představám, které jsou v rozporu s morálkou a osobností jedince.

3.10 Interpretace tématu fantazie

Ukázalo se, že u tohoto vzorku participantů se interpretace fantazií téměř neliší. Téma znásilnění v pozitivní verzi muži i ženy shodně pojali jako hru s partnerem či zpočátku nechtěný sex, který se posléze změnil v dobrovolný. V negativní verzi šlo taktéž shodně o představu znásilnění reálného.

Téma sexu s neznámou osobou pojali muži i ženy také podobně, jako spontánní a jednorázový sexuální akt se silně přitažlivým neznámým, kterému nepředcházela téměř žádná komunikace.

Interpretace tématu sexu s osobou stejného pohlaví nebylo možné porovnat, jelikož muži tyto fantazie nepopsali.

3.11 Koncept fantazie

Většina žen ze vzorku popsala fantazie jako ucelený příběh, s úvodem i závěrem, používaly delší souvětí a věnovaly o něco více prostoru settingu, než popisu aktu. Oproti tomu muži popisovali fantazie mnohem zkratkovitěji, jako by popisovali pouhé obrazy a obecně byly jejich fantazie kratší než ženské a o něco explicitnější. To by odpovídalo vizuálnímu zaměření mužů (Symons, 1980) a naopak větší vzrušivosti představy pro ženy (Meuwissen a Over, 1991).

Některé mužské fantazie se ale stylem podobaly spíše těm ženským, což mě přivedlo na myšlenku, zda jsou popsány fantazie opravdu vypovídající a shodné s tím, co si lidé skutečně představují. Kde končí fantazie a začíná stylisticky upravená povídka napsaná pro potřeby výzkumu? Oproti očekáváním byly některé mužské fantazie více o settingu a méně v nich byl popsán akt samotný. Je to proto, že představa je mnohem obsáhlejší, než se dá pohodlně popsat a tedy se pod stručným popisem praktiky skrývá mnohem více vizuálních detailů, než byli muži ochotni verbalizovat? Je to jakási sociální sebekontrola, která vede k neochotě popisovat „pornografické“ detaily, které by vzhledem k oblíbenosti pornografie měly být právě tím, co muže vzrušuje nejvíce? Existují různé druhy fantazií pro různé příležitosti? Pakliže se četnost

fantazií měří ve třech kontextech - mimo jakoukoli sexuální aktivitu, v průběhu masturbace a v průběhu pohlavního styku – nejsou náhodou v těchto kontextech „využívány“ i rozličné druhy fantazií? Například pokud bychom fantazii obsahující převážně setting označili za výpravnou, fantazii s rovnoměrným obsahem settingu a aktu za vyrovnanou a fantazii obsahující čistě erotické výjevy za vizuální, dal by se vysledovat jejich různý výskyt ve zmíněných kontextech? Dalo by se předpokládat, že taková fantazie, kterou si jedinec představuje mimo jakoukoli sexuální aktivitu, například při jízdě tramvají, bude spíše výpravná, bude to příběh ne nutně zakončený sexuálním aktem a bude sloužit k rozptýlení, nebo bude vyvolaná spatřením atraktivní osoby. Fantazie v průběhu masturbace by mohla být vyrovnaná, začínat tedy settingem pro navození vzrušení a pokračovat erotickými výjevy pro jeho eskalaci. A do třetice, fantazie prožívaná během pohlavního styku, by mohla být čistě vizuální, vyvolaná pro povzbuzení vzrušení. Avšak vzhledem k široké oblíbenosti pornografie je pravděpodobné, že především v případě masturbace ustoupily fantazie právě pornografickým snímkům a žádné takové rozdíly by nebylo možné zjišťovat.

Poměr settingu a aktu ve fantaziích byl zřetelně odlišný u negativních verzí fantazií a to u obou pohlaví. U všech témat bylo věnováno násobně větší množství prostoru settingu a akt nebyl popsán skoro vůbec.

Oproti tomu u pozitivních fantazií se poměr změnil a na první pohled nevytvářely žádné výrazně zřetelné společné vzorce ani v rámci jednoho pohlaví ani mezi oběma pohlavími. Teprve po zaměření na jednotlivé participanty a porovnání jejich jednotlivých fantazií bylo možné vypočítat zajímavou shodu. U několika participantů – jak mužů, tak žen – bylo patrné, že poměr settingu a aktu kolísá podle toho, jak neobvyklý je pro ně popisovaný sexuální akt. Muži například věnovali více prostoru popisu aktu v případě pozitivního tématu znásilnění (kdy popisovali spoutání partnerky a neobvykle drsnější zacházení s ní) a více prostoru settingu v případě tématu sexu s neznámou osobou. Ženy obdobně věnovaly více prostoru settingu v případě tématu sexu s neznámou osobou a detailněji popisovaly akt v případě tématu znásilnění (kdy byl akt s partnerem popisován jako neobvyklý a nečekaně animální) a sexu s osobou stejného pohlaví (který byl popisován jako experimentální a zakoušený poprvé). U těchto dvou fantazií se zdálo, že setting

nemá tak důležitou úlohu v navození vzrušení, ale více vzrušující je pro autory samotný akt. Je tedy možné, že pokud je v závěru fantazie obsažen obvyklý, známý a tedy do jisté míry „okoukaný“ či zevšednělý sex, je právě setting tím, co činí celou fantazii mnohem více vzrušující? Je v takovém případě dráždivější představa alternativní reality, nového a neobvyklého zážitku, který spočívá v dění *před* sexem? A naopak, pokud se jedná o sexuální akt pro jedince neobvyklý či reálně dokonce ani nezažitý, je pak setting podružný a je více vzrušující právě představa nevšedního sexu? Jinými slovy, je více vzrušující samotný příběh, pokud jeho vyústění spočívá v něčem známém a je více vzrušující samotný akt, pokud se děje jinak, než jak ho známe?

3.12 Diskuze výsledků

Znásilnění je jednou z fantazií, která se objevuje napříč výzkumy a její uváděná obecná oblíbenost je poměrně vysoká (Hariton a Singer, 1974, Knafo a Jaffe, 1984, Crépault a kol., 1976, Pelletier a Herold, 1988, Wilson & Lang, 1981, Kanin, 1982, Joyal a kol., 2014). Většina participantů s tímto tématem neměla problém.

Pro většinu žen ze vzorku byla spontánní představa znásilnění vzrušivá a pouze dvěma ženám se jako první vybavilo skutečné nevzrušivé znásilnění. U mužů byl tento poměr opačný, čtyři z nich si jako první vybavili skutečné násilí, vůči kterému se vymezili a u tří byla spontánní fantazií vzrušující roleplay. I ti participanté, jejichž spontánní myšlenka nebyla pozitivní, však neměli problém si akt znásilnění jako pozitivní představit.

Tyto představy se však od obecné představy znásilnění velmi liší – u většiny představ šlo o hru s partnerem (popř. žádoucím protějškem), kdy sex sice probíhal neobvykle (náhle, bez vysloveného svolení partnerky), ale ve skutečnosti konsensuálně a bez bolestivého násilí či důrazného odporu, přičemž tento konsens byl velmi zdůrazňovaným aspektem. Především muži kladli důraz na to, že partnerce se ve skutečnosti celý akt líbí a dochází k jejímu uspokojení, ženy popisovaly totéž. Ve fantaziích obou pohlaví bylo obsaženo, že jde o hru, pokud ne vysloveně, tak alespoň implicitně. Ve fantaziích obou pohlaví rovněž nebylo popsáno žádné skutečné násilí, bolest či strach o život.

Tyto aspekty se neobjevily ani ve fantaziích zkoumaných Bondovou a Mosherem (Bond & Mosher, 1986).

Pro ženy bylo na těchto představách zdatně nejvíce vzrušující to, že po nich muž touží tak velmi, že není schopen jim odolat, i přes jejich (předstírané) odmítání. Takto popsané fantazie jsou tedy v souladu s teorií o tom, že submisivní představy žen jsou ve skutečnosti představami o sexuální moci, nikoli o bezbrannosti (Hariton, 1973).

Pro muže byla vzrušující představa bezbranné (spoutané) a submisivní partnerky, které se zmocní navzdory jejímu (nevyslovenému) nesouhlasu.

Negativní fantazie na téma znásilnění se od pozitivních lišily výrazně. Nejen svým obsahem, kdy povaha těchto fantasií byla v souladu s obecnou představou znásilnění, ale i tím, že řada mužských participantů odmítla takovou fantazii popsat (pouze krátce zmínili, že negativní je pro ně představa skutečného znásilnění, kterým opovrhují) a ti, kteří tuto fantazii popsali, se pak ani v jednom případě nevsadili do role násilníka a v podstatě vůbec nepopisovali sexuální akt, což odpovídá výzkumům popisujícím averzi mužů vůči specifickým fantasiím o mužském sexuálním nátlaku (Byers, Purdon, & Clark, 1998; Renaud & Byers, 1999, 2001, Gold a Clegg, 1990).

Oproti tomu všechny participantky negativní verzi popsaly, vsadily se do role oběti a k sexuálnímu aktu ve fantazii došlo a byl krátce zmíněn. Tyto fantazie si byly vzájemně podobné. Násilníkem byl neznámý, odpudivý a agresivní muž, který na ženu zaútočil, popisované násilí bylo bolestivé, odpor ženy skutečný a důrazný, sex byl traumatickou zkušeností a naprosto chybělo jakékoli vzrušení ze situace. Taková podoba negativní verze fantazie odpovídá tomu, že ženy po skutečném znásilnění netouží (Kanin, 1982) a na scény reálného znásilnění reagují negativně (Bond & Mosher, 1986).

Je zajímavé, že ačkoli existuje mnoho podob znásilnění a až v 90% je spácháno oběti známou osobou (statistika Ministerstva vnitra), má představa průběhu znásilnění tak „filmovou“ podobu se silně negativními konotacemi jako je psychické a fyzické násilí či neatraktivita až odpudivost neznámého násilníka.

Sex s neznámou osobou byl nejméně problematickým tématem jak pro ženy, tak pro muže. Tuto fantazii popsali v pozitivní verzi téměř všichni. Stejně jako fantazie o znásilnění, je i tato uváděná jako jedna z nejčastějších u mužů i žen (Hunt 1974, Wilson 1997, Binter a kol. 2012). U žen se oblíbenost této

fantazie přičítá odlišné interpretaci tématu, kdy se předpokládá, že muži si představují anonymní sex s neznámou, která neznámou zůstane, kdežto ženy si představují navázání vztahu s žádoucím cizincem (Wilson, 1997).

Navzdory očekáváním se však fantazie participantek v podstatě podobaly mužským. Žádná z žen nepopsala tuto fantazii vysloveně jako začátek vztahu s mužem. Dvě z nich popsaly sex jako jednorázový a ve dvou případech by mohlo opětovné setkání vyplývat z toho, že setkání proběhlo na místě, kam oba chodí. V některých fantasiích proběhlo vše beze slov, či s minimem komunikace. K vyslovenému seznámení došlo jen v jedné. Ženy kladly důraz na vzrušení a touhu jak partnera, tak sebe a ve všech fantasiích bylo patrné, že právě představa takto spontánní a silné přitažlivosti je zdrojem vzrušení. Ženy tedy pravděpodobně skutečně nejvíc vzrušuje touha muže po nich (Kinsey, 1948, Money a Ehrhardt, 1972).

U mužů bylo patrnější, že v jejich představách jde skutečně o sex s neznámou ženou, která neznámou zůstane (Wilson, 1997). Sex se odehrával bez předchozí komunikace, důraz na její absenci byl přítomen ve všech fantasiích. Rovněž bylo zdůrazňováno, že žádná komunikace neprobíhá ani potom; muži na závěr fantazie dodávali, že když bylo po všem, odešli beze slov. Stejně tak bylo zřetelné, že celý akt je jednorázový. Výjimkou byly dvě fantazie, kde muži vysloveně naznačili další možné setkání, což bychom mohli očekávat spíše u žen. Muži na rozdíl od žen nekladli důraz na oboustranné vzrušení, ale spíše popisovali preferované aktivity (především orální sex ona jemu), což odpovídá zjištěním Wilsona a Langa, podle kterých je popis sexuálních praktik pro mužské fantazie typický (Wilson & Lang, 1981).

Na základě výsledků stejného výzkumu (Wilson & Lang, 1981) existuje předpoklad, že si muži detailněji než ženy představují svou partnerku a její podobu, avšak nikdo z participantů nijak výrazně vzhled ženy nepopisoval u žádného tématu. U fantazie o znásilnění to mohlo být způsobeno tím, že většina participantů popisovala sex s partnerkou. V případě fantazie o sexu s neznámou osobou se domnívám, že muži si partnerku jako atraktivní představovali, ale zřejmě jim nepřipadalo významné podobu i popsat, jelikož její atraktivitu považovali za samozřejmou.

Negativní verze tohoto tématu se opět znatelně lišily od pozitivních a také si byly vzájemně mnohem podobnější. U žen tvořil největší rozdíl mezi

pozitivní a negativní verzí tohoto tématu fantazie setting a neatraktivita partnera. Všechny ženy ve vzorku tuto fantazii pojaly jako nedobrovolný a neuspokojivý styk v nepříjemném prostředí s neatraktivním mužem, který v ženách nevyvolával žádné vzrušení a rovněž žádné nedával najevo.

Ačkoli muži u pozitivní verze téměř nevěnovali prostor charakteristice partnerky, či jakékoli interakci s ní (kromě sexu samotného), u negativní je právě její charakteristika tím největším rozdílem mezi vzrušující a nevzrušující verzí. Spíše než na fyzickou neatraktivitu partnerky se zaměřili na její chování. Tři muži shodně uvedli jako neatraktivní přílišnou opilost partnerky, jiní její neodbytnost či přílišnou naléhavost. Oproti tomu setting muži opomjeli a ani akt nehrál důležitou roli; ve většině těchto mužských fantazií k sexu nedošlo. U ostatních byl shrnut krátkou větou a v žádné z fantazií nebyly popsány konkrétní praktiky.

Téma sexu s osobou stejného pohlaví bylo tím nejproblematičtějším vůbec, především pro muže. Z participantek měly problém tuto fantazii popsat dvě ženy, zatímco z mužských participantů ji nepopsal žádný.

To, že většina žen s touto fantazií neměla problém, je v souladu s charakteristikou ženské sexuality jako fluidní (Diamond, 2008) a se schopností žen reagovat vzrušivě i na nepreferované stimuly (Chivers a kol., 2004, Chivers & Bailey, 2005, Chivers a kol. 2007). Ženské pozitivní fantazie na toto téma byly velmi něžné a ženy zde popisovaly akt detailněji včetně praktik, které u předchozích fantazií chyběly (především orální sex). Negativní fantazie se pak v podstatě podobaly negativním fantaziím na téma sex s neznámou osobou, tedy šlo o nedobrovolný sex s neatraktivním protějškem a to, že tím protějškem byla žena, nebylo zdrojem negativního pocitu z fantazie.

Mužská sexualita je na rozdíl od ženské charakterizována jako rigidní a kategoricky specifická (Freund, 1963, Abel a kol., 1975, Abrahamson a kol., 1985, Tollison, Adams & Tollison, 1979, Chivers a kol., 2004), avšak i navzdory této skutečnosti a obecně nízké oblíbenosti tohoto tématu fantazie, by se měla podle některých výzkumů u mužů v různé míře objevovat (Hunt, 1974, Kinsey a kol., 1953, Sue, 1979, Crépault & Couture, 1980). V případě tohoto výzkumu však všichni participanté odmítli takovou fantazii popsat. To může ukazovat na nepřesnosti dotazníků hodnotících vzrušivost témat fantazií – muži takovou fantazii ohodnotí jako nevzrušivou, což by mohlo naznačovat, že ji mívají, ačkoli

je nevzrušuje. Jenže ve skutečnosti si ji odmítají i jen představit a tedy žádnou takovou nemají.

Je také možné, že muži by si sex s mužem dokázali představit, avšak není jim příjemné takovou představu verbalizovat a navíc zprostředkovat druhé osobě.

4. Závěr

4.1 Shrnutí

Největším rozdílem v mužských a ženských fantaziích obecně byla ženami popisovaná silná vzájemná přitažlivost a oboustranné vzrušení, které předcházelo sexuálnímu aktu. Tyto aspekty byly ženami shodně těmi nejdůrazňovanějšími, kdežto u mužů takřka chyběly. Stejně tak vzrušení při sexu samotném – ženy popisovaly, že si sex užívají a že je vzrušující, u mužů takto explicitní hodnocení chybělo.

Muži oproti tomu konkrétněji a explicitněji popisovali praktiky, především se v jejich fantaziích opakovaně objevovaly praktiky jimi preferované a to shodně orální sex ona jemu a anální sex on jí.

Rozdíly mezi pozitivními a negativními fantaziemi byly jasně patrné a u mužů i žen podobné. Šlo především o setting a atraktivitu protějšku. U žen bylo patrné, že tím nejvzrušivějším ve fantazii je představa silného oboustranného vzrušení a touhy muže, jelikož to bylo popisováno ve všech pozitivních verzích témat a naopak chybělo v negativních.

Iniciativa ve fantaziích byla u žen převážně na straně mužů, ženy měly spíše submisivní pozici, ale ne neaktivní. V případě tématu sexu se ženou pak byla iniciativa vyvážená.

U mužů nebyla iniciativní role tak jednoznačná, měnila se podle tématu fantazie i podle jednotlivých participantů. Dá se říci, že stejně tak, jako si muži rádi představovali v iniciativní roli sebe, představovali si i iniciativní partnerky.

Poměr settingu a aktu byl rovněž proměnlivý a to u obou pohlaví. Lišil se podle tématu i podle toho, zda šlo o pozitivní, či negativní verzi. V negativní verzi byl akt ve všech případech podružný a hlavní roli hrál setting. U pozitivních verzí se rozdíly v poměru měnily spíše podle jednotlivých participantů, než podle pohlaví. Dá se říci, že participantů dali větší prostor popisu settingu tam, kde šlo o pro ně nestandardní děj před sexuálním stykem a větší prostor aktu tam, kde šlo o pro ně nestandardní sex.

Pokud bylo téma pro participanty nepříjemné či nepředstavitelné, nevsadili se do role aktéra ve fantazii, respektive fantazii vůbec nepopsali. To se stalo nejvýrazněji u tématu sexu s osobou stejného pohlaví, kdy muži odmítli

fantazii zpracovat v jakékoli verzi, což je pravděpodobně způsobeno vysokou nepříjemností tématu.

4.2 Hodnocení kvality výzkumu

Základní kritéria kvality výzkumu jsou validita a reliabilita (Novotná, 2009b). Vzhledem ke kvalitativní podobě výzkumu je jeho validita vysoká, díky shromáždění mnoha dat od malého počtu jedinců, avšak kvůli slabé standardizaci je jeho reliabilita nízká (Disman, 2007). Kromě toho, že interpretace dat ve kvalitativním výzkumu bývá subjektivní, není možné zobecnit výsledky mého výzkumu také kvůli tomu, že data byla získávána v rámci určité sociální bubliny a nevypovídají tedy o širší populaci. Při opakování výzkumu jiným výzkumníkem či s jinými participanty by pravděpodobně byla získána odlišná data (Disman, 2007).

Dalším problémem je omezené množství dat, které bylo k dispozici; ukázalo se, že téma výzkumu sice mnoho lidí zaujalo, ale mnohem menší množství jich potom své fantazie skutečně poslalo. Po vyloučení několika nevhodných odpovědí či participantů nesplňujících kritéria výběru jsem získala data od šesti žen a sedmi mužů.

Domnívám se, že největší překážkou byl příliš velký objem textu, který bylo potřeba napsat, což odradilo množství potenciálních participantů. Předpokládám, že k tomu, aby se lidé zúčastnili takto specifického výzkumu, bylo potřeba, aby byl sex aktivitou, nad kterou rádi přemýšlejí, byli otevřeni zprostředkovat cizí osobě své intimní myšlenky a byli ochotni věnovat větší množství času přepisu svých fantazií v několika verzích.

Někteří také nepřesně pochopili zadání a místo popisu fantazií hodnotili, zda je taková aktivita láká a vzrušuje v realitě, nebo jestli s ní mají zkušenosti. Někteří lidé také měli pravděpodobně tendenci odhadnout, na co by mohl být výzkum zaměřen a odpovídat spíše podle toho, než postupovat podle zadání.

Problematický se ukázal i výběr tématu sexu s osobou stejného pohlaví, jelikož takovou fantazii si muži nebyli ochotni představit. Avšak i takový výsledek o něčem vypovídá.

V souvislosti s fantazií o znásilnění je třeba zmínit, že ti participanti, jež mají partnerský vztah, mohli na základě této skutečnosti tuto představu pojmout

jinak než participanti nezadaní. V případě většího výzkumu s širším vzorkem by bylo vhodné k této skutečnosti přihlížet.

4.3 Etické aspekty výzkumu

Potenciálním participantům byl představen výzkum a v případě jejich zájmu zúčastnit se jim byl zaslán e-mail s instrukcemi a podkladem informovaného souhlasu, který vyplnili a odeslali ze své e-mailové schránky. Samotné sexuální fantazie však odesílali z e-mailové schránky pro tento účel zřízené, což jim zaručilo anonymitu i vůči mně, takže ačkoli jsou někteří z řad mých přátel a známých, vzhledem k anonymitě zasílání dat jsem si ani já nebyla schopna spojit získané fantazie s participanty, takže jejich intimní výpovědi zůstanou soukromé. Jejich anonymita je dále zaručena citlivým nakládáním s daty; ta byla shromažďována a zpracována v souladu s pravidly vymezenými zákonem 101 Sb. o Ochráně osobních údajů. Vytvořená data obsahují pouze pohlaví participantů a není možné je přiřadit k osobám, které je vytvořily a zaslaly, jelikož informované souhlasy jsou uloženy odděleně. Data jsou uchovávána na nepřenosném externím disku a nebyla ani nebudou předána žádné třetí osobě.

Je nutno zdůraznit, že výzkumu se nemohl zúčastnit nikdo, kdo měl reálnou zkušenost se znásilněním, vzhledem k tomu, že by ho popis takové fantazie mohl traumatizovat a v neposlední řadě by tato zkušenost ovlivnila interpretaci tohoto tématu. Z tohoto důvodu byla vyřazena jedna participantka.

Celé erotické fantazie jsem se rozhodla k práci nepřipojit, jelikož několik participantů vyjádřilo svůj nesouhlas s jejich publikováním (byť se zárukou anonymity).

Seznam literatury

- ABEL, G. G., BARLOW, D. H., BLANCHARD, E. B., & MAVISSAKALIAN, M. (1975): Measurement of sexual arousal in male homosexuals: Effects of instructions and stimulus modality. *Archives of Sexual Behavior* 4 (6).
- ABRAHAMSON, D. J., BARLOW, D. H., SAKHEIM, D. K., BECK, J. G., & ATHANASIOU, R. (1985): Effects of distraction on sexual responding in functional and dysfunctional men. *Behavior Therapy* 16 (5).
- BARCLAY, A. M. (1973): Sexual fantasies in men and women. *Medical Aspects of Human Sexuality* 7 (5).
- BINTER, J., LEONGÓMEZ, J. D., MOYANO, N., VALENTOVÁ J., JOUZA, L. & KLAPILOVÁ, K. (2012): Sex differences in the incidence of sexual fantasies focused on evolutionary relevant objects. *Anthropologie* 50 (1).
- BOND, S. B.; MOSHER, D. L. Guided imagery of rape (1986): Fantasy, reality, and the willing victim myth. *Journal of Sex Research* 22(2).
- BRYMAN A. (2004): *Social Research Methods*. New York: Oxford University Press.
- BUSS, D. M.; SCHMITT, D. P. (1993): Sexual strategies theory: an evolutionary perspective on human mating. *Psychological review* 100 (2).
- BYERS, E. S.; PURDON, Christine; CLARK, D. A. (1998): Sexual intrusive thoughts of college students. *Journal of Sex Research* 35 (4).
- BYERS, E. S. (2000): Differences between positive and negative sexual cognitions. *Canadian Journal of Human Sexuality* 9 (3).
- CRÉPAULT, C; COUTURE, M. (1980): Men's erotic fantasies. *Archives of Sexual Behavior* 9 (6).
- DAVIDSON, J. K. (1985): The utilization of sexual fantasies by sexually experienced university students. *Journal of American College Health* 34 (1).
- DIAMOND, L. M. (2003): What does sexual orientation orient? A biobehavioral model distinguishing romantic love and sexual desire. *Psychological Review* 110.
- DIAMOND, L. M. (2007): *Sexual Fluidity: Understanding Women's Love and Desire*.
- DISMAN, M. (2002): *Jak se vyrábí sociologická znalost*. Praha: Karolinum.

- DVOŘÁKOVÁ, I. (2010): Obsahová analýza / formální obsahová analýza / kvantitativní obsahová analýza. *Antropowebzin* 2 (1).
- ELLIS, B. J., & SYMONS, D. (1990): Sex differences in sexual fantasy: An evolutionary psychological approach. *Journal of Sex Research* 27 (4).
- ELLIS, B. J.; SYMONS, D. (1990): Sex differences in sexual fantasy: An evolutionary psychological approach. *Journal of Sex Research* 27 (4).
- FRIDAY, N. (1973): *My secret garden: Women's sexual fantasies*.
- FREUND, K. (1963): A laboratory method for diagnosing predominance of homo-or hetero-erotic interest in the male. *Behaviour research and therapy* 1 (1).
- FREUD, S. (1962): *Infantile sexuality. Three Essays on the Theory of Sexuality*
- GAGNON, J. H.; SIMON, W. (1973): *Sexual conduct: The social origins of human sexuality*.
- GOLD, S. R.; CLEGG, Ch. L. (1990): Sexual fantasies of college students with coercive experiences and coercive attitudes. *Journal of Interpersonal Violence* 5 (4).
- GRENDLINGER, V., & BYRNE, D. (1987): Coercive sexual fantasies of college men as predictors of self-reported likelihood to rape and overt sexual aggression. *The Journal of Sex Research* 23 (11).
- HARDIN, K. N.; GOLD, S. R. (1988): Relationship of sex, sex guilt, and experience to written sexual fantasies. *Imagination, Cognition and Personality* 8 (2).
- HARITON, E. B.; SINGER, J. L. (1974): Women's fantasies during sexual intercourse: Normative and theoretical implications. *Journal of Consulting and Clinical Psychology* 42(3).
- HEŘMANSKÝ, M. (2009): *Kvalitativní analýza dat in Úvod do společenskovedního výzkumu (elektronická prezentace)*. Praha: FHS UK.
- HSU, B., KLING, A., KESSLER, Ch., KNAPKE, K., DIEFENBACH, P. & ELIAS, J. E. (1994): Gender differences in sexual fantasy and behavior in a college population: A ten-year replication. *Journal of Sex and Marital Therapy* 20 (2).
- HUNT, M. (1974): *Sexual behavior in the 1970s*.
- CHENAIL R. J. (1998): Jak srovnat kvalitativní výzkum do latě. *Biograf* 15-16.
- CHIVERS, M. L.; BAILEY, J. M. (2005): A sex difference in features that elicit genital response. *Biological psychology* 70(2).

- CHIVERS, M. L., RIEGER, G., LATTY, E., & BAILEY, J. M. (2004): A sex difference in the specificity of sexual arousal. *Psychological Science* 15 (11).
- CHIVERS, M. L.; SETO, M. C.; BLANCHARD, R. (2007): Gender and sexual orientation differences in sexual response to sexual activities versus gender of actors in sexual films. *Journal of personality and social psychology* 93 (6).
- IWAWAKI, S.; WILSON, G. D. (1983): Sex fantasies in Japan. *Personality and Individual Differences* 4 (5).
- JONES, J. C.; BARLOW, D. H. (1990): Self-reported frequency of sexual urges, fantasies, and masturbatory fantasies in heterosexual males and females. *Archives of Sexual Behavior* 19 (3).
- JOYAL Ch. C., COSSETTE A., LAPIERRE V. (2014): What Exactly Is an Unusual Sexual Fantasy? *The Journal of Sexual Medicine* 12 (2).
- KANIN, E. J. (1982): Female rape fantasies: A victimization study. *Victimology*.
- KINSEY, A. CH., et al. (1948): Sexual behavior in the human male.
- KINSEY, A.; POMEROY, W. B.; MARTIN, C. E. (1953): Sexual Behavior in the Human Female, by AC Kinsey, WB Wardell, CE Martin and Others.
- KNAFO, D., & JAFFE, Y. (1984): Sexual fantasizing in males and females. *Journal of Research in Personality* 18 (4).
- LANG, A. R., SEARLES, J., LAUERMAN, R., & ADESSO, V. J. (1980): Expectancy, alcohol, and sex guilt as determinants of interest in and reaction to sexual stimuli. *Journal of abnormal psychology* 89 (5).
- LEITENBERG, H. & HENNING, K. (1995): Sexual fantasy. *Psychological Bulletin* 117 (3).
- LEITENBERG, H., DETZER, M. J., & SREBNIK, D. (1993): Gender differences in masturbation and the relation of masturbation experiences in preadolescence and/or early adolescence to sexual behavior and sexual adjustment in young adulthood. *Archives of Sexual Behavior* 22 (2).
- LITTLE, CH. A.; BYERS, E. S. (2000): Differences between positive and negative sexual cognitions. *The Canadian Journal of Human Sexuality* 9(3).
- MEDNICK, R. A. (1977): Gender-specific variances in sexual fantasy. *Journal of Personality Assessment* 41(3).
- MEUWISSEN, I.; OVER, R. (1991): Multidimensionality of the content of female sexual fantasy. *Behaviour Research and Therapy* 29 (2).

- MONEY, J.; EHRHARDT, A. A. (1972): Man and woman, boy and girl: Differentiation and dimorphism of gender identity from conception to maturity.
- MOREAULT, D.; FOLLINGSTAD, D. R.(1978): Sexual fantasies of females as a function of sex guilt and experimental response cues. *Journal of Consulting and Clinical Psychology* 46(6).
- NOVOTNÁ, H. (2009a): Výběrové strategie in Úvod do společenskovedního výzkumu (elektronická prezentace). Praha: FHS UK.
- NOVOTNÁ, H. (2009b): Kvalitativní strategie výzkumu in Úvod do společenskovedního výzkumu (elektronická prezentace). Praha: FHS UK.
- PELLETIER, L. A.; HEROLD, E. S. The relationship of age, sex guilt, and sexual experience with female sexual fantasies. *Journal of Sex Research* 24(1)
- REBER, P. J. (2007): Neural correlates of sexual arousal in homosexual and heterosexual men. *Behavioral neuroscience* 121 (2).
- RENAUD, C. A.; BYERS, E. S. (2005): Relationship between sexual violence and positive and negative cognitions of sexual dominance. *Journal of Human Sexuality* 53 (3)
- RENAUD, C. A., & BYERS, E. S. (1999): Exploring the frequency, diversity, and context of university students' positive and negative sexual cognitions. *Canadian Journal of Human Sexuality* 8 (1).
- SAFRON, A., BARCH, B., BAILEY, J. M., GITELMAN, D. R., PARRISH, T. B., & SUE, D. (1979): Erotic fantasies of college students during coitus. *Journal of Sex Research* 15 (4).
- SYMONS, D. (1980): Precip of The evolution of human sexuality. *Behavioral and Brain Sciences* 3 (2).
- TOLLISON, C. D.; ADAMS, H. E.; TOLLISON, J. W. (1979): Cognitive and physiological indices of sexual arousal in homosexual, bisexual, and heterosexual males. *Journal of Psychopathology and Behavioral Assessment* 1(4).
- UDRY, J. R., BILLY, J. O. G., MORRIS, N. M., GROFF, T. R., & RAJ, M. H. (1985): Serum androgenic hormones motivate sexual behavior in adolescent boys. *Fertility and Sterility* 43 (1).
- WILSON, G. D. (1997): Gender differences in sexual fantasy: An evolutionary analysis. *Personality and Individual Differences* 22 (1)
- WILSON, G. D. (1981): *Love and instinct*. London: Maurice Temple Smith.

WILSON, G. D. (1988): Measurement of sex fantasy. *Sexual and Marital Therapy* 3 (1).

WILSON, G. D. & Lang, R. J. (1981): Sex differences in sexual fantasy patterns. *Personality and Individual Differences* 2 (4).

WILSON, G. D. (1978): *The secrets of sexual fantasy*. London: Dent.

YARAB, P. E.; ALLGEIER, E. R. (1998): Don't even think about it: The role of sexual fantasies as perceived unfaithfulness in heterosexual dating relationships. *Journal of Sex Education and Therapy* 23 (3).